

JUSTITISMINISTERIET

Asyl- og Visumkontoret

Dato: 14. december 2012
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Ane Røddik Christensen
Sagsnr.: 2012-941-0004
Dok.: 632993

UDKAST

**Forslag
til
Lov om ændring af udlændingeloven, kildeskatteloven og integrations-
loven**

(Adgang for asylansøgere til at arbejde og bo uden for asylcentre mv.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 2. oktober 2012, som blandt andet ændret ved lov nr. 418 af 12. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 13, stk. 1, indsættes efter ”§ 14”: ”og § 14 a”.

2. Efter § 14 indsættes:

”§ 14 a. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændinge, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, uden arbejdstilladelse kan tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse i Danmark, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes, når

- 1) udlændingens identitet er fastlagt,
- 2) udlændingen har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgningen om opholdstilladelse i medfør af § 7, og

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- 3) Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951,
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b, og
- 6) udlændinge under 18 år, medmindre Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 3. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for beskæftigelsen, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 4. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som har taget beskæftigelse efter denne bestemmelse og ikke længere opfylder betingelserne herfor, ikke længere har ret til at tage beskæftigelse.

Stk. 5. Udlændingestyrelsen kan forhåndsgodkende virksomheder til ansættelse af udlændinge, jf. stk. 1-3.”

3. I § 33, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

”I afgørelser om afslag på ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7, 9 b og 9 c, stk. 3, nr. 2, fastsættes udrejsefristen til 15 dage”.

4. § 34, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, kan politiet bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt.,
- 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller
- 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 1. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

5. I § 34 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt., kan politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.”

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

6. I § 42 a, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter ”nødvendige sundhedsmæssige ydelser”: ”eller ophold på eller i tilknytning til et af stk. 5 omfattet indkvarteringssted”.

7. § 42 a, stk. 7, affattes således:

”Stk. 7. Udlændingestyrelsen træffer bestemmelse om indkvarteringen af udlændinge omfattet af stk. 1 og 2, jf. stk. 3. Ved indkvarteringen skal Udlændingestyrelsen så vidt muligt tage hensyn til, om der er tale om nyankomne asylansøgere eller asylansøgere, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Hvis en udlænding ikke efterkommer Ud-

lændingestyrelsens anvisning om indkvartering, kan Udlændingestyrelsen pålægge udlændingen at tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. En sådan udlænding må ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.”

8. I § 42 a, indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

Stk. 8. Familier med børn, hvoraf mindst én af forældrene har opholdt sig i Danmark uden ophold i mindst 12 måneder efter endeligt afslag på ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal tilbydes indkvartering i særlige boliger i tilknytning til eller uden for de i stk. 5 nævnte indkvarteringssteder, medmindre familiens sociale eller sundhedsmæssige situation taler afgørende imod. Tilbuddet om indkvartering i særlig bolig gives ikke til familier, hvis asylsag er behandlet efter § 53 b. Det er en betingelse, at familiens medlemmer ikke er udvist ved dom, administrativt udvist i medfør af § 25, omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, dømt for strafbart forhold begået her i landet eller har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold efter § 42 a, stk. 7. Opfylder familien ikke længere betingelserne i 2. pkt., træffer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at familien skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.”

Stk. 8-13 bliver herefter stk. 10-14.

9. I § 42 b indsættes som *stk. 15*:

”*Stk. 15.* Hvis en udlænding, som har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, oppebærer lønindkomst fra beskæftigelse eller lønnet praktik omfattet af § 14 a eller § 42 e, stk. 2, modregnes denne i kontante ydelser, der udbetales efter reglerne i stk. 1-13. Udlændingestyrelsen fastsætter de nærmere principper herfor. En udlænding, der er flyttet i egen bolig, jf. § 42 k, og dennes husstand modtager ikke kontante ydelser efter stk. 1-13.”

10. I § 42 c, *stk. 2*, indsættes efter ”forudsætninger”: ”, herunder eventuel beskæftigelse”.

11. I § 42 f, stk. 1, indsættes efter ”kultur- og samfundsforhold”: ”samt arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold”.

12. I § 42 f, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

”En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 1, kan endvidere deltage i danskundervisning.”

13. I § 42 f, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

”En 17-årig udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 1, kan endvidere deltage i danskundervisning.”

14. I § 42 f, stk. 8, indsættes efter ”kan ske i et samarbejde med”: ”eksterne aktører, herunder”.

15. I § 42 g indsættes efter ”§ 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3”: ”, eller § 42 k,”.

16. I § 42 g indsættes som stk. 2:

”Stk. 2. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er optaget på en ungdomsuddannelse, kan deltage i ulønnet eller lønnet praktik som led i uddannelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes.”

17. Efter § 42 j indsættes:

”§ 42 k. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, har ret til at flytte i egen bolig, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes, hvis

- 1) udlændingen har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet fra indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7,
- 2) Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1,
- 3) udlændingen kan forsørge sin husstand,

- 4) boligen er placeret i en kommune, hvortil der kan visiteres flygtninge på grundlag af de aftalte eller fastsatte kommunekvoter, jf. integrationslovens § 8, og
- 5) boligen er egnet til beboelse af den pågældende husstand.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951,
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b, og
- 6) udlændinge under 18 år, medmindre Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 3. Udlændinge, der er flyttet i egen bolig, jf. stk. 1, har ret til at få udgifter til nødvendige sundhedsydelser dækket af Udlændingestyrelsen, jf. § 42 a, stk. 1, jf. stk. 3.

Stk. 4. Udlændinge i en husstand, der er flyttet i egen bolig, jf. stk. 1, har ret til aktivering og undervisning i samme omfang som udlændinge, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, hvis den pågældendes beskæftigelsesforhold ikke er til hinder herfor.

Stk. 5. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i egen bolig. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sagen om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 6. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som er flyttet i egen bolig efter stk. 1, ikke længere opfylder betingelserne i stk. 1 og 2, og at udlændingen skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 7. Udlændingestyrelsen fastsætter nærmere regler om boligens egnethed, jf. stk. 1, nr. 5.

§ 42 1. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, kan indkvartere sig privat eller få tilbud om en selvstændig bolig i tilknytning til et af § 42 a, stk. 5, omfattet indkvarteringssted, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejses eller udsendes,

- 1) hvis udlændingen har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og
- 2) Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, og
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b.

Stk. 3. Betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, gælder ikke udlændinge, som ønsker privat indkvartering hos en herboende ægtefælle.

Stk. 4. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private indkvartering eller indkvartering i selvstændig bolig, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse.

delse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for privat indkvartering eller indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 5. Godkendelse af privat indkvartering forudsætter, at boligen er placeret i en kommune, hvortil der kan visiteres flygtninge på grundlag af de aftalte eller fastsatte kommunekvoter, jf. integrationslovens § 8. En udlænding under 18 år kan kun indkvarteres privat, hvis Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 6. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som er indkvarteret i medfør af denne bestemmelse og ikke længere opfylder betingelserne herfor, skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 7. En udlænding, der er indkvarteret i medfør af denne bestemmelse, forsørges fortsat af Udlændingestyrelsen, jf. § 42 a, stk. 1, jf. stk. 3 og 4, og § 42 b, og er fortsat omfattet af denne lovs regler om undervisning og aktivering, jf. §§ 42 c-g.”

18. I § 43 a indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

”*Stk. 8.* Udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for frivillig udrejse, herunder om mulighederne for støtte efter § 43 a, stk. 2, til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser.”

Stk. 8 bliver herefter stk. 9.

19. I § 44 a, stk. 10, indsættes efter ”oplysninger om udenlandske arbejdstagere, der har fået udstedt registreringsbevis på baggrund af beskæftigelse efter denne lov”: ”samt udlændinge, der har opnået beskæftigelse i medfør af § 14 a”.

20. I § 46 a, stk. 1, ændres ”§ 42 a, stk. 8, 1. pkt.” til: ”§ 42 a, stk. 9, 1. pkt.”

21. I § 46 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

”Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 42 k og l kan ikke påklages for vidt angår boligens geografiske placering.”

§ 2

I kildeskatteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1403 af 7. december 2010, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 922 af 18. september 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 2, *stk. 5*, affattes således:

”*Stk. 5.* Skattepligten i medfør af *stk. 1, nr. 3*, er endeligt opfyldt ved indeholdelse af skat efter § 48 B og erlæggelse af arbejdsmarkedsbidrag. Tilsvarende gælder for skattepligten i medfør af *stk. 1, nr. 1*, når den skattepligtige ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7. Personer, som er omfattet af *stk. 1, nr. 3*, kan dog vælge at blive beskattet, som om den pågældende var omfattet af *stk. 1, nr. 1*. Valget skal træffes senest den 1. maj i året efter det pågældende indkomstår. Valget kan omgøres til og med den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.”

2. I § 48 B, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

”Tilsvarende gælder for personer, som ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som erhverver indkomst omfattet af § 2, *stk. 1, nr. 1.*”

§ 3

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 20. august 2010, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 476 af 30. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 11 indsættes:

”§ 11 a. I de tilfælde, hvor en asylansøger under asylsagens behandling er flyttet i egen bolig, jf. udlændingelovens § 42 k, eller er privat indkvarteret, jf. udlændingelovens § 42 l, skal visitering som udgangspunkt ske til den kommune, hvortil flygtningen er flyttet eller indkvarteret. Såfremt kommunens kvote på tidspunktet for visiteringsafgørelsen er opbrugt, skal Udlændingestyrelsen, forinden der træffes afgørelse, indhente en udtalelse fra kommunen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde til, at den pågældende og dennes familie ikke skal boligplaceres i kommunen.

Stk. 2. Udlændingestyrelsen kan dog visitere til en anden kommune, end nævnt i stk. 1, hvis ganske særlige forhold hos den pågældende flygtning eller hos kommunen tilsiger det.”

§4

Loven træder i kraft den 1. maj 2013.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

2. Lovforslagets hovedelementer

3. Adgang til arbejdsmarkedet

4. Mulighed for at flytte ud af asylcentre

5. Styrkelse af tilbud om aktivering og undervisning

6. Styrket fokus på afviste asylansøgere hjemrejse og muligheder for en ny start i hjemlandet

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

10. Miljømæssige konsekvenser

11. Forholdet til EU-retten

12. Hørte myndigheder mv.

13. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Det fremgår af regeringsgrundlaget fra oktober 2011, at asylansøgere skal have mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentre. Det samme gælder asylansøgere, der efter afslag på asyl har samarbejdet om hjemsendelsesforanstaltningerne, men som ikke kan vende hjem. På den måde bygges asylansøgere op som mennesker og får flere kompetencer, således at de får lettere ved at integrere sig i Danmark, hvis de får asyl, ligesom det skaber bedre forudsætninger for at reetablere sig i hjemlandet.

I januar 2012 nedsatte justitsministeren et embedsmandsudvalg vedrørende asylansøgere mulighed for at få adgang til arbejdsmarkedet og bo uden for asylcentre. I juni 2012 afgav embedsmandsudvalget sin rapport.

På baggrund af rapporten indgik regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance i september 2012 en aftale om øget fokus på udrejse og nye muligheder for asylansøgere (herefter: asylaftalen). Asylaftalen er vedlagt som bilag.

Det fremgår blandt andet af asylaftalen, at forudsætningerne for en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, der får opholdstilladelse her i landet, skal styrkes, ligesom indsatsen for frivillig hjemrejse for de asylansøgere, der får afslag på asyl, og som derfor skal udrejse, skal forstærkes.

Ifølge aftalen er det vigtigt, at der konstant er fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden i hele asylsystemet, og at der sættes effektivt ind mod forsøg på misbrug af systemet. Aftaleparterne har derfor fastsat en målsætning om at halvere sagsbehandlingstiden i løbet af 2013.

Langvarige ophold i et asylcenter uden adgang til at tage beskæftigelse giver mange asylansøgere en oplevelse af manglende indhold i tilværelsen. Aftalen lægger derfor op til, at asylansøgere får mulighed for at tage arbejde og flytte uden for asylcentret, hvis den pågældende samarbejder med myndighederne om oplysning af sin asylsag og – ved afslag på asyl – frivillig hjemrejse.

Desuden sættes der med aftalen fokus på bedre forhold for asylansøgerfamilier med børn. Ved adgang til at flytte ud af asylcentre og tage arbejde og ved beslutninger om motivationsfremmende foranstaltninger skal der tages hensyn til børnefamilier. Tilbuddene til de unge, herunder de uledsagede mindreårige, skal endvidere styrkes.

Derudover ændres det eksisterende tilbud til børnefamilier om en selvstændig bolig (også betegnet som en ”særlig bolig”), når familien har opholdt sig i asylsystemet i 18 måneder efter endeligt afslag på asyl, således at de får tilbuddet allerede 12 måneder efter endeligt afslag på asyl.

Endvidere sættes der mere fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og mulighederne for at få en ny begyndelse i deres hjemland. Indsatsen for afviste asylansøgere styrkes med tilbud om rådgivning, støtte og hjælp til hjemrejsen og en mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger over for de asylansøgere, der ikke udrejser frivilligt.

Kriterierne for, hvem der kan opnå asyl, berøres ikke af aftalen, og det fremgår desuden, at der skal sættes hårdt ind over for misbrug af reglerne. Det betyder blandt andet, at personer, der begår kriminalitet, ikke er omfattet af ordningen om at arbejde og bo uden for asylcentre. En asylansøger

vil således være afskåret fra at arbejde og bo uden for asylcentre, hvis den pågældende begår kriminalitet, som medfører udvisning eller en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

2. Lovforslagets hovedelementer

Lovforslaget har til formål at gennemføre asylaftalen, som er beskrevet ovenfor i afsnit 1. Således indeholder forslaget en bestemmelse om, at asylansøgere, der har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl, kan tage beskæftigelse. Der stilles i den forbindelse en række betingelser, herunder at udlændingen skal medvirke til sagens oplysning og – efter afslag på eller frafald af ansøgningen om asyl – til sin udrejse. Den foreslåede ordning indebærer, at lønindkomst modregnes i kontante ydelser, der udbetales efter udlændingelovens regler, ligesom en udlænding, der bor på et asylcenter, kan pålægges at betale husleje.

Det foreslås, at der etableres en bruttoskatteordning for asylansøgere. Bruttoskattesatsen foreslås fastsat til 30 pct. Der skal endvidere betales arbejdsmarkedsbidrag af lønindkomsten.

Forslaget lægger desuden op til, at asylansøgere under visse forudsætninger skal kunne flytte ud af asylcentre, når de har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder. Der stilles samme betingelse om medvirken, som gælder ved den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet. Der stilles forslag om tre forskellige modeller:

For det første får asylansøgere adgang til selv at skaffe sig en bolig uden for et asylcenter, som de pågældende asylansøgere selv betaler for (egen bolig). Flytning til en sådan bolig kan ske, når nogle grundlæggende betingelser er opfyldt. Der stilles blandt andet krav om, at den enkelte kan forsørge sig selv og sin eventuelle familie, ligesom der stilles nogle grundlæggende krav til boligens standard.

For det andet vil asylansøgere inden for de afsatte økonomiske rammer kunne få tilbud om en selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter. Asylansøgere, der flytter til en selvstændig bolig, vil fortsat være tilknyttet et asylcenter og omfattes af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, ligesom asylansøgeren vil få tilbud om undervisning og aktivering gennem indkvarteringsoperatøren. Tilbud om en selvstændig bolig skal målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation vil blive styrket mest af at flytte til en selvstændig bolig. Det vil typisk være familier med børn, men der kan dog gives en bredere kreds af asylansøgere adgang til tilbuddet.

For det tredje udvides de gældende muligheder for at indkvartere sig privat med ret til at modtage kontante ydelser, således at asylansøgere får adgang hertil, hvis den pågældende fortsat er tilknyttet et asylcenter.

Det følger af asylaftalen, at principperne i integrationslovens regler om boligplacering finder anvendelse.

For at styrke forholdene for asylansøgerfamilier med børn foreslås det endvidere, at familier med børn, som har fået afslag på asyl, skal tilbydes en særlig bolig allerede efter 12 måneders ophold her i landet efter endeligt afslag på asyl, uanset om de medvirker til deres egen udrejse eller ej.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser, der har til formål at styrke tilbuddene om aktivering og undervisning til asylansøgere. Således foreslås det, at asylansøgere, der er optaget på en ungdomsuddannelse, får mulighed for at deltage i et lønnet praktikforløb som led i uddannelsen, ligesom der foreslås en udvidelse af kredsen af eksterne aktører, der kan inddrages i forbindelse med gennemførelse af tilbud om undervisning og aktivering af asylansøgere.

Desuden foreslås det, at asylansøgerkurset justeres, således at danske arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold inddrages i undervisningen. Ligeledes foreslås det, at asylansøgere, hvis ansøgning er under realitetsbehandling i Danmark, tilbydes danskundervisning som supplement til den obligatoriske engelskundervisning.

Forslaget indeholder en række bestemmelser, som skal styrke fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og muligheder for en ny begyndelse i hjemlandet. Således foreslås det, at der sikres en mere målrettet anvendelse af motivationsfremmende foranstaltninger, så det bliver muligt konkret at vurdere og anvende visse motivationsfremmende foranstaltninger.

Desuden foreslås det, at afviste asylansøgere skal gives uvildig rådgivning om mulighederne for genetablering i hjemlandet, ligesom mulighederne for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens regler forbedres ved at udvide udrejsefristen fra 7 til 15 dage.

3. Adgang til arbejdsmarkedet

3.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 13, at en udlænding skal have arbejdstilladelse for at kunne arbejde i Danmark. En arbejdstilladelse er normalt be-

tinget af, at udlændingen har gyldigt opholdsgrundlag her i landet i form af en opholdstilladelse eller et visum, der giver adgang til at få udstedt en arbejdstilladelse. Asylansøgere, hvis sag er under behandling, har ikke en opholdstilladelse, men alene et processuelt ophold. Afviste asylansøgere, hvis udrejsefrist er overskredet, har ikke et egentligt opholdsgrundlag her i landet.

Efter udlændingelovens § 9 a, stk. 1, kan der gives opholdstilladelse til en udlænding på grundlag af beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. stk. 2.

Efter udlændingelovens § 9 a, stk. 4, 2. pkt., kan en udlænding, som har fået tillagt en anden ansøgning om opholdstilladelse opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, også, medmindre særlige grunde taler herimod, indgive ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 2, nr. 1-4 og 6. Bestemmelsen i udlændingelovens § 9 a, stk. 4, nr. 2, indebærer, at en asylansøger, hvis asylansøgning er under behandling, har adgang til at søge opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed. Denne adgang ophører, hvis ansøgeren får afslag på sin ansøgning om asyl, jf. herved udlændingelovens § 9 a, stk. 4, 3. pkt.

Asylansøgere har således adgang til at søge opholds- og arbejdstilladelse efter greencard-ordningen, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 1. En opholdstilladelse efter greencard-ordningen gives efter en individuel vurdering på baggrund af et pointsystem, som bruges til at vurdere, om det er sandsynligt, at udlændingen vil kunne finde kvalificeret arbejde i Danmark.

Efter udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 2, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der har indgået en aftale eller fået tilbud om ansættelse inden for et fagområde, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft. I praksis er de erhvervsområder, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft, angivet på en liste. Listen udstedes og opdateres af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering under Beskæftigelsesministeriet. En udlænding, der har en uddannelse inden for et erhverv, der er opført på listen, og er blevet tilbudt arbejde inden for dette erhverv, kan søge opholds- og arbejdstilladelse på denne baggrund.

Efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 3, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der har indgået aftale eller fået tilbud om ansættelse inden for et fagområde, hvor ansættelsen indebærer en årlig aflønning på et fast mindstebeløb (beløbsordningen).

Det er efter § 9 a, stk. 2, nr. 2 og 3, en betingelse, at man kan fremvise en jobkontrakt eller et konkret jobtilbud, og at løn- og ansættelses er sædvanlige efter danske forhold.

Herudover omfatter adgangen til at søge opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a udlændinge, der er ansat i en international koncern med afdeling i Danmark, jf. § 9 a, stk. 2, nr. 4 (koncernopholdstilladelse), samt tilfælde, hvor væsentlige beskæftigelsesmæssige eller erhvervsmæssige hensyn i øvrigt taler for at imødekomme ansøgningen, jf. § 9 a, stk. 2, nr. 6.

For så vidt angår ulønnet arbejde gælder, at asylansøgere kan komme i ulønnet praktik på en virksomhed uden for asylcentret. Ansøgeren kan også deltage i ulønnet humanitært arbejde eller andet frivilligt arbejde, jf. § 42 e, stk. 2.

En asylansøger bliver først fuldt skattepligtig til Danmark på det tidspunkt, hvor den pågældende meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovgivningens bestemmelser, jf. kildeskattelovens § 7, stk. 2, og § 8, stk. 3. Dette gælder uanset varigheden af det forudgående ophold i Danmark, og uanset om man i andre tilfælde måtte anse opholdsfaciliteter som dem, der stilles til rådighed for asylansøgere, for at udgøre en bopæl i kildeskattelovens forstand.

Ved fuld skattepligt forstås det forhold, at den pågældende er skattepligtig til Danmark af samtlige sine indtægter, uanset hvorfra i verden de måtte hidrøre (globalindkomsten). De vigtigste kriterier for at være omfattet af fuld skattepligt til Danmark er, at den pågældende enten har sin bopæl her i landet, eller at den pågældende uden at have bopæl opholder sig her i landet i mindst seks måneder.

Da en asylansøger som nævnt ikke er fuldt skattepligtig til Danmark, skal den pågældende betragtes som begrænset skattepligtig, hvis den pågældende erhverver lønindkomst i Danmark, uanset om den pågældende har opholdt sig så længe i Danmark, at der for andre persongrupper ville være indtrådt fuld skattepligt efter opholdsreglen i kildeskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2 (6 måneders ophold i Danmark).

Ved begrænset skattepligt forstås, at den pågældende kun er skattepligtig til Danmark af indkomst fra danske kilder. De indkomstarter, der er undergivet begrænset skattepligt, er udtømmende opregnet i kildeskattelovens § 2.

Asylansøgere har ikke hidtil haft adgang til at arbejde i Danmark uden arbejds- og opholdstilladelse, og spørgsmålet om beskatning af asylansøgers lønindkomst har således ikke tidligere været aktuelt.

3.2. Lovforslagets indhold

Det fremgår af asylaftalen, at en adgang for asylansøgere til arbejdsmarkedet generelt kan bidrage til en mere meningsfuld hverdag for den enkelte asylansøger, hvor personlige, faglige og erhvervmæssige kompetencer kan vedligeholdes og styrkes. Det kan samtidigt mere generelt bidrage til at styrke grundlaget for en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, der får opholdstilladelse her i landet, og skabe bedre forudsætninger for en ordentlig tilbagevenden for de asylansøgere, der får afslag på opholdstilladelse, og som derfor skal udrejse af landet.

Forslaget indeholder en bestemmelse om, at asylansøgere, herunder asylansøgere, der har fået afslag på ansøgning om asyl, på visse betingelser kan tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse. Beskæftigelsen kan have karakter af såvel fuldtids- som deltidsbeskæftigelse og omfatter enhver form for ordinær beskæftigelse uden offentligt tilskud. Det forudsættes endvidere, at løn- og ansættelsesvilkår svarer til vilkårene for andre lønmodtagere i tilsvarende ansættelsesforhold, og at vilkårene i øvrigt er sædvanlige for det danske arbejdsmarked. Dette skal medvirke til at beskytte asylansøgeren, som ofte er i en mere udsat position end andre arbejdstagere.

Forslaget omfatter ikke adgang til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed. Ønsker en asylansøger at etablere selvstændig erhvervsvirksomhed her i landet, vil den pågældende imidlertid kunne ansøge herom efter udlændingelovens almindelige regler.

En asylansøger, der tilbydes beskæftigelse i en stilling, der er omfattet af udlændingelovens regler om ophold som led i beskæftigelse, kan henvises til at indgive en ansøgning om opholdstilladelse efter disse regler, men den pågældende har fortsat adgang til at få godkendt beskæftigelsen af Udlændingestyrelsen efter den her foreslåede adgang for asylansøgere til at tage beskæftigelse.

Det fremgår af asylaftalen, at adgang til arbejdsmarkedet skal gælde uafhængigt af, om den pågældende bor uden for et asylcenter, jf. nedenfor i afsnit 4, eller om den pågældende fortsat er indkvarteret på eller i tilknytning til et asylcenter.

3.3.1. Den omfattede persongruppe

Efter forslaget er det en betingelse for, at en asylansøger kan tage beskæftigelse, at den pågældendes identitet er fastlagt. Fastlæggelsen af identiteten sker på samme måde som ved behandlingen af asylansøgningen.

Denne betingelse er således opfyldt, hvis asylansøgeren fremlægger et (ægte) rejsedokument (normalt et pas) eller et nationalt identitetskort. I praksis vil mange asylansøgere imidlertid have vanskeligt ved at fremlægge en sådan dokumentation, og behandlingen af en asylansøgning gennemføres i praksis, uden at sådanne identitetsdokumenter foreligger, men hvor den pågældendes identitet anses for godtgjort på anden vis. Hvis der er tvivl om en asylansøgers nationalitet, kan Udlændingestyrelsen lade foretage en sprogtest af den pågældende. I sådanne tilfælde vil resultatet af sprogtesten indgå i vurderingen af fastsættelsen af identiteten.

Hvis der opstår tvivl om ansøgerens identitet under sagens behandling, kan Udlændingestyrelsen på baggrund af en fornyet vurdering af sagen foretage en ændret fastlæggelse af identiteten.

Ordningen omfatter kun personer, som har haft ophold i Danmark i mere end 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl her i landet, således at den pågældende ansøger får 6 måneder til at finde sig til rette i Danmark og gennemføre asylansøgerkurset, jf. herved udlændingelovens § 42 f, stk. 1.

Adgangen til at tage arbejde vil herefter bestå indtil det tidspunkt, hvor en kommune overtager ansvaret for den pågældende efter meddelelse af asyl. Hvis den pågældende får afslag på asyl, vil den pågældende fortsat have adgang til at arbejde indtil udrejsen, medmindre den pågældende ikke længere opfylder kravet om medvirken.

Det er efter asylaftalen desuden en betingelse, at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1. Normalt vil Udlændingestyrelsen have truffet afgørelse om, hvorvidt en ansøgning om asyl skal behandles her i landet, eller om den pågældende ansøger skal overføres til et andet EU-land i medfør af Dublin-forordningen eller princippet om sikkert tredjeland, inden 6 måneder fra indgivelsen af ansøgning om asyl i Danmark. Efter asylaftalen er det imidlertid en betingelse, at der er truffet afgørelse om, at asylsagen skal behandles i Danmark, uanset om denne afgørelse undtagelsesvist først træffes mere end 6 måneder efter indgivelse af ansøgning om asyl.

3.3.1.1. Persongrupper, der er undtaget fra ordningen

Efter asylaftalen er visse persongrupper undtaget fra ordningen. Således foreslås det, at asylansøgere, hvis sag behandles efter de særlige procedurer for åbenbart grundløse asylansøgninger, der er beskrevet i udlændingelovens § 53 b, ikke skal have adgang til at tage beskæftigelse. Det gælder således sager, hvor ansøgerens asylmotiv efter asylsamtalen åbenbart ikke kan danne grundlag for meddelelse af asyl (den almindelige åbenbart grundløs-procedure). Desuden gælder det asylansøgere fra en række lande, hvor der er en forhåndsformodning for, at asylansøgere uanset asylmotiv ikke opfylder betingelserne for at få asyl på grundlag af baggrundsoplysningerne om det land, hvor ansøgeren kommer fra, samt gældende asylpraksis. Sådanne sager behandles efter en særligt hurtig procedure (åbenbart grundløs haste-proceduren).

Disse vurderes ikke at have noget reelt asylmotiv, hvorfor de ifølge asylaftalen ikke bør have adgang til at tage beskæftigelse.

Hvis det undtagelsesvist endnu ikke efter 6 måneders ophold i Danmark er afklaret, hvorvidt en ansøgning skal behandles som åbenbart grundløst, bør ansøgeren dog have adgang til at tage beskæftigelse frem til det tidspunkt, hvor Udlændingestyrelsen eventuelt måtte beslutte, at sagen skal behandles som åbenbart grundløs.

Det foreslås desuden, at personer på tålt ophold undtages fra adgangen til beskæftigelse.

Det drejer sig for det første om udlændinge, der er administrativt udvist efter udlændingelovens § 25, fordi de må anses for en fare for statens sikkerhed, men hvor refoulementsforbuddet i lovens § 31 betyder, at de pågældende ikke kan udsendes til deres hjemlande, hvor de risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, eller til lande, hvor de ikke er beskyttet mod videre-sendelse til deres hjemlande.

For det andet drejer det sig om udlændinge, der er udvist ved dom for kriminalitet begået her i landet, jf. udlændingelovens §§ 22-24, men som uønsket opholder sig her i landet, fordi de ikke udrejser frivilligt og ikke kan udsendes tvangsmæssigt på grund af refoulementsforbuddet.

Det drejer sig for det tredje om udlændinge, der er udelukket fra at få asyl efter udelukkelsesgrundene i FN's Flygtningekonvention, men som uønsket opholder sig her i landet, fordi de ikke udrejser frivilligt og ikke kan udsendes tvangsmæssigt på grund af refoulementsforbuddet.

Der er således tale om udlændinge, der i princippet er uønskede i Danmark, hvilket er afspejlet i deres vilkår for ophold her i landet. På den baggrund og under hensyn til myndighedernes behov for løbende at have kendskab til denne gruppe udlændinges opholdssted er udlændinge på tålt ophold ikke omfattet af den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet. Endvidere foreslås det, at ansøgere, der udvises ved dom som følge af kriminalitet, samt ansøgere, der idømmes betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, undtages fra adgangen til arbejde.

Efter asylaftalen bør uledsagede mindreårige kun have adgang til arbejdsmarkedet, hvis de har en alder og personlig modenhed, der gør, at adgang til at arbejde kan styrke deres kompetencer og give dem mulighed for en mere målrettet tilværelse. Dette vil navnlig være relevant for uledsagede mindreårige på 16-17 år, der ikke længere er i skole eller under uddannelse. Hvis det må anses for gavnligt for den mindreårige, kan Udlændingestyrelsen således godkende et ansættelsesforhold på baggrund af oplysninger fra indkvarteringsoperatørerne. I vurderingen skal blandt andet indgå, om beskæftigelsen kan være med til at øge den unges generelle trivsel og ruste den pågældende til tilværelsen efter tiden som asylansøger, uanset om det måtte være i Danmark eller i hjemlandet.

3.3.2. Krav om medvirken

Det er efter forslaget endvidere en betingelse, at den pågældende asylansøger medvirker til asylsagens oplysning og sin eventuelle udrejse uden ugrundet ophold. Dette harmonerer med udlændingelovens regler i øvrigt, idet der også i andre sammenhænge stilles krav om, at udlændingen medvirker til behandlingen af sin sag. Forslaget afspejler således det princip, at en asylansøger som den klare hovedregel alene skal have adgang til arbejdsmarkedet, hvis den pågældende medvirker til behandlingen af den sag, som danner grundlag for asylansøgerens ophold her i landet.

Medvirken indebærer, at asylansøgeren kommer til aftalte møder med myndighederne og for eksempel afgiver forklaring eller fremlægger de dokumenter, som er medbragt til Danmark, eller som ansøgeren ville kunne fremskaffe uden at eskponere sig over for hjemlandets myndigheder. Medvirken indebærer endvidere, at asylansøgeren deltager i sprogtest, aldersundersøgelse, torturundersøgelse eller anden undersøgelse, og at ansøgeren samtykker til indhentelse af ansøgerens asylsag i andre europæiske lande.

I udsendelsesfasen indebærer medvirken, at udlændingen underskriver en erklæring om, at den pågældende vil medvirke til udrejsen. Desuden skal den pågældende meddele de fornødne oplysninger til, at politiet kan frem-

skaffe rejsedokumentation til udrejsen, om nødvendigt give møde på hjemlandets ambassade i Danmark med henblik på at få udstedt rejsedokument eller lade sig fremstille for en delegation fra hjemlandet med henblik på at fastslå identiteten.

Kravet om medvirken skal være opfyldt på det tidspunkt, hvor asylansøgeren aktuelt ønsker beskæftigelse, ligesom det som hovedregel er en betingelse, at asylansøgeren løbende under beskæftigelsen medvirker til sagens behandling.

Hvis asylansøgeren på et tidspunkt ophører med at medvirke, vil det således som det klare udgangspunkt bevirke, at den pågældende ikke længere kan have lønnet beskæftigelse. Dog skal asylansøgeren kunne forblive på arbejdsmarkedet, såfremt den pågældende straks genoptager sin medvirken til sagens behandling eller gennemførelse af en udsendelse. Således tilskynder ordningen asylansøgeren til at medvirke.

Hvis der er forløbet en længere periode mellem en første unkladelse af medvirken og en efterfølgende unkladelse af medvirken, kan der efter omstændighederne ses bort fra den manglende medvirken, hvis asylansøgeren straks genoptager sin medvirken.

Manglende medvirken på grund af lovligt forfald (som f.eks. sygdom) skal heller ikke have konsekvenser. Også i tilfælde af længevarende, alvorlig sygdom vil der efter omstændighederne kunne ses bort fra manglende medvirken, herunder hvis den pågældende er så svækket, at krav om medvirken savner mening, fordi den pågældende ikke ville kunne udsendes på grund af sin tilstand.

Kravet om medvirken kan desuden modificeres, hvis f.eks. hensynet til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold i egen bolig uden for et asylcenter, og opholdet i praksis afhænger af, at en eller begge forældre er i beskæftigelse og kan forsørge familien. Der henvises til afsnit 4.2.1.

Herudover kan medvirkenskravet i helt særlige tilfælde fraviges. Det drejer sig om situationer, hvor det på baggrund af de generelle oplysninger om den sikkerhedsmæssige og menneskeretlige situation i et land er besluttet at berostille tvangsmæssige udsendelser til det pågældende land. Der kan endvidere være tale om generelle vanskeligheder, hvor det pågældende hjemland ikke ønsker at modtage de pågældende afviste asylansøgere. I så fald kan de danske udlændingemyndigheder ikke effektuere afgørelsen om udsendelse. For den enkelte asylansøger indebærer dette, at asylansøgeren

ikke kan blive udsendt tvangsmæssigt. På den baggrund bør det ikke have konsekvenser i forhold til muligheden for at tage beskæftigelse, hvis udlændingen allerede er i arbejde. Kravet om medvirken vil dog genindtræde, så snart berostillelsen af de tvangsmæssige udsendelser til det givne land ophæves.

Det bemærkes i øvrigt, at der efter ansøgning kan gives opholdstilladelse til en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, hvis udsendelse af udlændingen, jf. § 30, ikke har været mulig i mindst 18 måneder, udlændingen har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne i sammenhængende 18 måneder, og udsendelse efter de foreliggende oplysninger for tiden må anses som udsigtsløs.

3.3.3. Administration af ordningen

Efter asylaftalen skal Udlændingestyrelsen godkende asylansøgerens påbegyndelse af beskæftigelse. Således skal Udlændingestyrelsen påse, at asylansøgeren opfylder betingelserne for beskæftigelse, og at ansættelsesforholdet sker på almindelige løn- og ansættelsesvilkår. Udlændingestyrelsen kan i den forbindelse om fornødent høre det regionale beskæftigelsesråd. Det foreslås, at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med asylansøgeren om beskæftigelsen.

I forbindelse med kontraktindgåelsen forudsætter asylaftalen, at Udlændingestyrelse vejleder asylansøgeren om dennes retsstilling, herunder om betydningen af medvirkenskravet, jf. ovenfor i afsnit 3.3.2., samt om skattepligten, jf. afsnit 3.3.5. Asylansøgere, som er i beskæftigelse, men som ikke længere medvirker, skal desuden orienteres grundigt om konsekvenserne med henblik på, at de på ny medvirker, således at asylansøgerne kan forblive i arbejde. Udlændingestyrelsen kan desuden efter omstændighederne vejlede om, at beskæftigelsen skal kunne opsiges med kort varsel, og at beskæftigelsen ikke kan betragtes som lovligt forfald ved udeblivelse fra møder mv. om asylsagen.

Vejledningen bør gives såvel skriftligt som mundtligt. Udlændingestyrelsen kan desuden vejlede om udlændingelovens regler om ophold som led i beskæftigelse, jf. udlændingelovens § 9 a, hvis det skønnes relevant. En asylansøger, der tilbydes beskæftigelse i en stilling, der er omfattet af disse regler, kan således henvises til at indgive ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, men den pågældende har fortsat adgang til at få godkendt beskæftigelsen af Udlændingestyrelsen i overensstemmelse med den foreslåede adgang for asylansøgere til at tage beskæftigelse.

For at sikre en hurtig og ubureaukratisk procedure forudsætter asylaftalen, at der etableres en ordning med forhåndsregistrering, hvorefter overenskomstdækkede virksomheder generelt kan godkendes til at ansætte asylansøgere, uden at Udlændingestyrelsen skal godkende det konkrete ansættelsesforhold. Godkendelse bør som hovedregel kunne gives inden for 1 måned efter indgivelse af ansøgning.

Den foreslåede ordning indebærer, at asylansøgere, der opfylder betingelserne, er undtaget fra kravet om arbejdstilladelse efter udlændingelovens § 13. Af praktiske årsager – f.eks. i forbindelse med myndighedernes kontrol af opholdsgrundlaget for de ansatte på en arbejdsplads – vil det være nødvendigt, at asylansøgere, der har en godkendt ansættelse, kan dokumentere dette. Det forudsættes således, at Udlændingestyrelsen udsteder et bevis med billede til asylansøgeren i forbindelse med indgåelsen af kontrakten efter den foreslåede bestemmelse i §14 a.

Som nævnt træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, hvorvidt en asylansøger opfylder betingelserne for at kunne tage beskæftigelse. På samme måde er det Udlændingestyrelsen, som træffer afgørelse om, at betingelserne ikke længere er til stede, hvis asylansøgeren f.eks. ophører med at medvirke eller dømmes for et strafbart forhold, jf. ovenfor afsnit 3.3.2. og 3.3.1.1. Udlændingestyrelsens afgørelser kan påklages til Justitsministeriet.

3.3.4. Økonomiske konsekvenser af beskæftigelse

Som ovenfor anført er formålet med adgangen til beskæftigelse at skabe en mere meningsfuld tilværelse for asylansøgere og lette den eventuelle senere integration. Det er således ikke et mål i sig selv, at asylansøgere skal motiveres af udsigten til en økonomisk gevinst ved at arbejde.

Efter asylaftalen skal den lønindkomst, som en asylansøger oppebærer i kraft af den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet, modregnes i de kontante ydelser, som en asylansøger modtager efter udlændingelovens § 42 b. Udlændingestyrelsen bemyndiges til at fastsætte de nærmere principper herfor. Efter asylaftalen skal modregningen ske efter et ”krone til krone-princip”, hvilket svarer til de gældende principper i lov om aktiv socialpolitik.

Det forudsættes endelig, at asylansøgere, der er indkvarteret i et asylcenter eller en selvstændig bolig i tilknytning hertil, og som oppebærer en lønindkomst, der overstiger de kontante ydelser efter § 42 b, skal betale husleje. Huslejen forudsættes at svare til de faktiske udgifter forbundet med

indkvarteringen. Afhængigt af lønindkomstens størrelse kan asylansøgeren også pålægges at betale for indkvartering af ægtefælle og børn under 18 år. Udlændingestyrelsen fastsætter nærmere regler herfor.

3.3.5. Beskatning

Der foreslås ingen ændringer af de eksisterende kriterier for, hvornår en asylansøger bliver fuldt skattepligtig til Danmark. Den persongruppe, som dette lovforslag omhandler, vil efter forslaget være omfattet af reglerne om begrænset skattepligt uanset opholdets varighed, så længe de pågældende ikke har fået meddelt opholdstilladelse i Danmark.

Det foreslås, at asylansøgere beskattes med en bruttoskat. Dette forslag begrundes såvel med hensynet til asylansøgernes egne forhold som med administrative hensyn.

Det må antages, at en asylansøger kun vil være omfattet af de særlige regler for asylansøgers arbejde i en ret begrænset periode. Herefter vil asylansøgeren enten få opholdstilladelse og dermed blive omfattet af de almindelige regler for fuldt skattepligtige, eller den pågældende vil udrejse eller blive udsendt. I begge tilfælde vil det for asylansøgeren være langt enklere at blive beskattet med en bruttoskattesats end at blive omfattet af de almindelige skatteregler med forskudsopgørelse, skattekort, selvangivelse, afregning af restskat eller overskydende skat mv.

Det må endvidere antages, at antallet af asylansøgere i beskæftigelse vil være beskedent. Derfor er det også ud fra et administrativt synspunkt at foretrække at lade de pågældende være omfattet af en enkel bruttoskatteordning, frem for at SKAT skal opbygge nye systemer til håndtering af denne meget begrænsede gruppe.

Der findes på andre områder i skattelovgivningen bruttoskatteordninger for særlige grupper. Det gælder for arbejdsudlejede personer, visse udenlandske søfolk og visse personer, som arbejder i kulbrintesektoren. Endvidere findes den særlige skatteordning for udenlandske forskere og nøglemedarbejdere, den såkaldte forskerskatteordning. Forskerskatteordningen retter sig dog ikke mod et forenklingshensyn, men mod at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft til Danmark.

Det foreslås på den baggrund, at der etableres en bruttoskatteordning for asylansøgere fastsat til 30 pct., hvilket er satsen for de nævnte grupper bortset fra forskerne. Der skal endvidere betales arbejdsmarkedsbidrag af lønindkomsten som af al anden lønindkomst.

Det bemærkes, at de før nævnte grupper (arbejdsudlejede personer, visse udenlandske søfolk og visse personer, som arbejder i kulbrintesektoren) har mulighed for at vælge almindelig beskatning som alternativ til brutto-beskatningen. Dette sker af hensyn til EU-retten, idet der kan være – og givetvis også vil være – EU-borgere, som er omfattet af bruttobeskatningen. En sådan valgmulighed vil ikke være nødvendig for så vidt angår asylansøgere i beskæftigelse.

Bruttoskatten skal svares fra den først tjente krone. Der vil ikke være adgang til personfradrag eller andre fradrag. Det bemærkes i denne forbindelse, at der heller ikke under de almindelige regler ville være tale om, at de pågældende ville få personfradrag. Dette følger af bestemmelserne i personskattelovens § 10, stk. 5 og stk. 6.

3.3.6. Forholdet til undervisning og aktivering

Det følger af udlændingelovens § 42 c, at indkvarteringsoperatøren indgår en kontrakt med en asylansøger over 18 år. Kontrakten skal fastlægge omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som asylansøgeren har pligt til at medvirke til udførelsen af, asylansøgerkurset, undervisning og aktivering. Kontrakten indgås på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger.

Det foreslås, at kontrakten desuden skal tage hensyn til asylansøgerens eventuelle beskæftigelse. Således vil en asylansøger, der opnår beskæftigelse, kun have mulighed for eller pligt til at deltage i undervisnings- og aktiveringstilbud efter udlændingelovens regler, i det omfang beskæftigelsesforholdet ikke er til hinder herfor. Dette gælder også asylansøgere under 18 år.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, 6 og 9.

4. Mulighed for at flytte ud af asylcentrene

4.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, at Udlændingestyrelsen tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er undergivet Udlændingestyrelsens forsørgelse. Efter § 42 a, stk. 7, kan Udlændingestyrelsen bestemme, at en asylansøger skal tage ophold i et af disse indkvarteringssteder. Asylansøgere indkvarteres som udgangspunkt på et asylcenter.

Der er i dag ikke mulighed for, at asylansøgere kan flytte ud af asylcentre-
ne i en almindelig lejebolig, som de selv finansierer. Der er imidlertid i
praksis etableret en række muligheder for at få tilbudt en bolig, der fysisk
er placeret uden for et asylcenter, men som udgør en del af centersystemet.
Således bor nogle asylansøgere i lejligheder, der er integreret som en fy-
sisk del af opholdscentrene, mens andre er placeret uden for centrene i eg-
ne boliger i mindre ejendomskomplekser med flere selvstændige lejlighede-
r på en anden adresse end asylcenteret eller selvstændige boliger i form
af lejlighed eller mindre villa, som er tilknyttet et asylcenter.

Nogle af disse lejligheder er såkaldte ”særlige boliger”, der tilbydes afviste
asylansøgerfamilier med børn efter 18 måneder (efter asylaftalens indgåel-
se 12 måneder) i udsendelsesposition, jf. afsnit 4.1.2.

Der er endvidere en begrænset adgang til, at asylansøgere kan indkvartere
sig privat hos herboende slægtninge eller bekendte, jf. afsnit. 4.1.3. neden-
for.

4.1.2. Særlig adgang til at bo uden for asylcentre

Siden januar 2008 har visse afviste asylansøgerfamilier med børn haft mu-
lighed for indkvartering i en særlig bolig uden for asylcentre. Ordningen
omfattede ved sin indførelse asylansøgerfamilier, der havde en bruttoop-
holdstid på mere end 3 år efter endeligt afslag på asyl. Herudover var det
en betingelse, at asylansøgerne var fra lande, hvortil Danmark ikke havde
mulighed for tvangsmæssig udsendelse.

Ved indførelsen af ordningen blev der lagt vægt på, at asylcentre er bereg-
net til kortere ophold, mens asylsagen behandles, at visse grupper af afvi-
ste asylansøgere opholder sig på asylcentre i mange år, fordi de nægter
at udrejse efter endeligt afslag på asyl, og at forældrenes manglende med-
virken til udrejse har indflydelse på børnenes trivsel. Indkvartering i en bo-
lig uden for asylcentret kan give sådanne familier mulighed for i en perio-
de at skabe en mere normal hverdag og bedre rammer for det daglige liv i
familien til særlig gavn for børnene, ligesom det kan styrke familien inden
en tilbagevenden til hjemlandet.

Ordningen forudsætter, at de særlige boliger placeres inden for rimelig af-
stand af asylcentre, således at familierne fortsat kan gøre brug af centre-
nes tilbud. Opholdet i en særlig bolig er et alternativ til opholdet på et ud-
rejsecenter, og de indkvarterede familier kan derfor fortsat blive omfattet
af meldepligt og kostpengeordning, såfremt de ikke medvirker til deres ud-
rejse.

I maj 2011 blev ordningen udvidet, således at alle børnefamilier uanset nationalitet skal tilbydes særlige boliger uden for asylcentrene, hvis de har opholdt sig i asylsystemet i mere end 18 måneder efter endeligt afslag. De øvrige kriterier blev videreført fra den oprindelige ordning.

Ønsker en asylansøgerfamilie at blive tilbudt en særlig bolig, er det Udlændingestyrelsen, der træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt familien skal have tilbudt indkvartering i en særlig bolig. Det er en forudsætning, at indkvarteringsoperatøren tilslutter sig beslutningen om indkvartering uden for centrene. Det er således indkvarteringsoperatøren, der vurderer, om indkvartering i en særlig bolig vil være til gavn for familien, herunder i særdeleshed for familiens børn, eller om fortsat indkvartering i et asylcenter er mere hensigtsmæssig for familien.

Ved vurderingen lægges der navnlig vægt på, om indkvartering i en særlig bolig er til børnenes bedste, og om familien har sociale eller sundhedsmæssige problemer, der bedst tilgodeses ved indkvartering uden for et asylcenter. Herudover er det en forudsætning for at blive tilbudt en særlig bolig, at familiens medlemmer ikke er udvist ved dom, opholder sig på tålt ophold, har begået kriminalitet eller har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold.

Det er indkvarteringsoperatørerne, der finder og administrerer de særlige boliger, herunder indgår lejekontrakter. Indkvarteringsoperatørerne fører tilsyn med de indkvarterede familier og sikrer, at de har adgang til samme tilbud, som asylansøgere indkvarteret på asylcentrene. Dette omfatter blandt andet socialt arbejde, sociale aktiviteter, sundhedsbetjening, forebyggende sundhedsordninger for børn og unge, børneundervisning, lege- stuetilbud, fritidstilbud til børn og unge, voksenundervisning og aktivering.

4.1.3. Privat indkvartering

En asylansøger, hvis asylansøgning er under behandling, kan ansøge Udlændingestyrelsen om tilladelse til privat indkvartering. Tilladelse kan dog også gives til asylansøgere, der har fået afslag på asyl, og som medvirker til deres udrejse. Privat indkvartering vil almindeligvis være særligt relevant for asylansøgere, som har herboende familiemedlemmer eller venner, som de gerne vil bo hos under sagens behandling.

Ved Udlændingestyrelsens afgørelse af, om asylansøgeren skal have tilladelse til privat indkvartering uden at kunne modtage de kontante ydelser fra Udlændingestyrelsen (uden økonomi) lægger styrelsen vægt på boligens størrelse, mens der ikke stilles krav til værtspersonens forsørgelse-

sevne. Styrelsen meddeler tilladelse til privat indkvartering uden økonomi for 6 måneder ad gangen.

Visse grupper af asylansøgere vil ikke få tilladelse til privat indkvartering uden økonomi. Dette drejer sig f.eks. om personer på tålt ophold, personer, der er udvist ved dom, samt asylansøgere, hvis sag behandles som åbenbart grundløs efter procedurerne i § 53 b. Endvidere vil der som udgangspunkt blive givet afslag til udlændinge, som har overskredet en udrejsefrist og ikke medvirker.

Hvis der er tungtvejende sundhedsmæssige eller psykosociale årsager, der taler for den private indkvartering, kan asylansøgere undtagelsesvist få udbetalt kontante ydelser. I så fald giver Udlændingestyrelsen tilladelse til privat indkvartering for 3 måneder ad gangen.

4.2. Lovforslagets indhold

Det fremgår af asylaftalen, at der skal skabes nye muligheder for asylansøgere under deres ophold her i landet. Asylansøgere, der medvirker til asylsagens behandling og til hjemrejse ved afslag på eller frafald af ansøgningen om asyl, skal derfor have mulighed for at flytte ud af asylcentre. Det vil understøtte en vellykket integration af de asylansøgere, der får asyl, og grundlaget for frivilligt at rejse hjem for de asylansøgere, der får afslag.

Aftalen forudsætter, at indkvartering også inden for centersystemet er målrettet, således at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, den enkelte ansøger befinder sig i. Dette indebærer bl.a., at nyankomne asylansøgere i videst muligt omfang skal indkvarteres i modtagecentre, mens afviste asylansøgere, herunder udlændinge på tålt ophold, i videst muligt omfang indkvarteres i andre centre, hvor der kan fokuseres på udrejsen. Herudover vil der ved indkvarteringen skulle tages hensyn til sårbare personer, herunder uledsagede mindreårige, ofre for menneskehandel, enlige kvinder, seksuelle minoriteter og transkønnede.

Den nærmere fastlæggelse af, hvilke indkvarteringssteder der skal anvendes til henholdsvis nyankomne asylansøgere og afviste asylansøgere, herunder udlændinge på tålt ophold, overlades imidlertid mest hensigtsmæssigt til Udlændingestyrelsen, der står for tilvejebringelsen og driften af indkvarteringssteder. I forhold til udsendelsesfasen foregår dette i samarbejde med Rigspolitiet.

Det fremgår endvidere af aftalen, at adgangen til at flytte ud af asylcentre skal omfatte tre muligheder.

For det første skal asylansøgere have adgang til selv at skaffe sig en bolig uden for et asylcenter, som de pågældende asylansøgere selv betaler for (egen bolig). Se afsnit 4.2.1. nedenfor.

For det andet etableres der tilbud om en selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter (afsnit 4.2.2.) inden for de afsatte økonomiske rammer, og for det tredje udvides de gældende muligheder for privat indkvartering med ret til at medtage sine kontante ydelser (afsnit 4.2.3.).

Asylaftalen forudsætter, at principperne i integrationsloven om boligplacering af flygtninge finder anvendelse, når asylansøgere flytter fra et asylcenter, uanset hvilken boligform der vælges.

Det følger endelig af aftalen, at det i videst muligt omfang skal undgås at etablere indkvarteringspladser i udsatte boligområder.

Det er Udlændingestyrelsen, som træffer afgørelse om, hvorvidt en asylansøger opfylder betingelserne for at kunne flytte ud fra asylcentrene efter en af de tre ordninger. På samme måde er det Udlændingestyrelsen, som træffer afgørelse om, at betingelserne ikke længere er til stede, hvis asylansøgeren ophører med at medvirke eller dømmes for et strafbart forhold, jf. ovenfor afsnit 3.3.2. og 3.3.1.1. Udlændingestyrelsens afgørelser kan – bortset fra spørgsmålet om boligens geografiske placering – påklages til Justitsministeriet.

4.2.1. Ret til at flytte i egen bolig

Forslaget lægger op til, at asylansøgere skal have ret til at bo i en egen bolig, på visse betingelser. Både enlige asylansøgere og familier skal have denne rettighed.

Det er for det første en betingelse, at asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder fra det tidspunkt, hvor den pågældende søgte om asyl, og at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Betingelsen svarer til den foreslåede ordning om adgang til arbejdsmarkedet, jf. ovenfor i afsnit 3.

Asylaftalen bygger på, at asylansøgere får ret til selv at finde en bolig, der er placeret i overensstemmelse med principperne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering af flygtninge, men at den enkelte også skal kunne forsørge sig selv. Asylansøgeren skal derfor have beskæftigelse, jf. afsnit 3

ovenfor, og kunne dokumentere en lønindkomst, der sætter den pågældende i stand til at forsørge sig selv og sin husstand. Selvforsørgelseskravet er opfyldt, hvis den samlede indtægt, som husstandens medlemmer over 18 år oppebærer, kan forsørge familien.

Selvforsørgelseskravet indebærer også, at den pågældende ikke længere vil kunne modtage kontante ydelser i medfør af § 42 b. Den pågældende vil dog fortsat modtage øvrige ydelser som f.eks. nødvendige sundhedsydelser på lige fod med andre asylansøgere efter principperne i udlændingeloven. Ligeledes vil medfølgende familiemedlemmer efter forslaget heller ikke have ret til kontante ydelser, idet det er et krav, at de kan blive forsørget af det familiemedlem, der opfylder betingelserne for at flytte i egen bolig.

En asylansøger, der er flyttet i egen bolig, og som er selvforsørgende, kan deltage i undervisnings- og aktiveringstilbud, som gives efter udlændingelovens regler, i det omfang, ansættelsesforholdet ikke er til hinder herfor. Ligeledes tilsiger hensynet til at skabe det bedste fundament for en vellykket integration eller reetablering i hjemlandet, at en asylansøgende ægtefælle, der er flyttet i egen bolig med en ægtefælle i beskæftigelse, får adgang til at deltage i undervisning og aktivering, herunder eksterne tilbud, efter udlændingelovens regler i samme omfang, som en asylansøger indkvarteret i et asylcenter. Det samme gælder medflyttende børn.

Princippet om selvforsørgelse betyder desuden, at en asylansøger, der har arbejde og er flyttet i egen bolig, må flytte tilbage til asylcenteret, hvis beskæftigelsen ophører, idet asylansøgeren i så fald ikke længere kan antages at være selvforsørgende. Dog skal den pågældende have mulighed for at blive boende i boligen i en kortere periode, hvis asylansøgeren kan dokumentere, at den pågældende kan forsørge sig selv og sin husstand af egne opsparede midler.

For at kunne benytte sig af muligheden for at flytte i egen bolig må den enkelte asylansøger selv skaffe boligen. Der kan være tale om et almindeligt lejemål, herunder fremleje, i en beboelsesejendom eller villa. Der kan endvidere være tale om leje af et klubværelse mv., ligesom flere enlige kan bo sammen i en større lejlighed. En asylansøger vil ikke have adgang til at erhverve fast ejendom, jf. ejendomserhvervsloven.

Det foreslås, at Udlændingestyrelsen stiller krav til boligens standard, herunder varme, el, adgang til køkken, toilet og bad, samt at den har en størrelse, der gør den egnet til beboelse af en husstand af det pågældende omfang. Udlændingestyrelsen bemyndiges til at fastsætte de nærmere krav,

således at det sikres, at asylansøgere er indkvarterede under ordentlige forhold.

Det er desuden en betingelse, at asylansøgeren medvirker til oplysning af sin sag om asyl, og at den pågældende efter afslag eller frafald af ansøgningen om asyl medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold. Dette svarer således til den foreslåede ordning om adgang til arbejdsmarkedet, jf. ovenfor i afsnit 3.3.2.

Hvis en uledsaget mindreårig har opnået beskæftigelse og ønsker at flytte i egen bolig, foretager Udlændingestyrelsen en konkret vurdering af den mindreåriges tarv. I vurderingen skal blandt andet indgå, om flytningen kan være med til at øge den unges generelle trivsel og ruste den pågældende til tilværelsen efter tiden som asylansøger, uanset om det måtte være i Danmark eller i hjemlandet.

Endelig foreslås en række persongrupper undtaget fra forslaget om ret til at flytte i egen bolig. Det drejer sig om personer, der er på tålt ophold, udvist ved dom, idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller hvis ansøgning om opholdstilladelse behandles efter procedurerne for åbenbart grundløse ansøgninger, som er beskrevet i udlændingelovens § 53 b. Disse persongrupper foreslås også undtaget fra adgangen til at tage beskæftigelse. Der henvises til afsnit 3.3.1.1. og lovforslagets § 1, nr. 18.

4.2.2. Tilbud om selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter

Efter asylaftalen suppleres retten til at flytte i egen bolig af en ordning inden for de afsatte økonomiske rammer, hvorefter asylansøgere kan få tilbud om en selvstændig bolig. Ved tilbud om selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter er den enkelte asylansøger fortsat tilknyttet et asylcenter og omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om undervisning og aktivering gennem indkvarteringsoperatøren. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i selvstændig bolig, jf. afsnit 4.2.4.

Baggrunden for at foreslå en ordning, hvorefter asylansøgere kan få tilbudt selvstændige boliger, er, at en stor del af de asylansøgere, der opholder sig i et asylcenter, ikke har de fornødne ressourcer til selv at kunne finde en bolig. Desuden har mange i praksis behov for at være i nærheden af et asylcenter for dermed at kunne modtage den hjælp og de tilbud mv., som asylansøgere kan få gennem asylcenteret.

Det er en betingelse for at få tilbud om en selvstændig bolig, at asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl, og at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25 eller omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter de i § 53 b beskrevne procedurer for åbenbart grundløse ansøgninger, har ikke ret til at flytte i en selvstændig bolig. Målgruppen svarer til målgruppen for den ovenfor beskrevne adgang til arbejdsmarkedet, hvorfor der henvises til afsnit 3.3.1.

Der stilles desuden krav om medvirken. For en nærmere beskrivelse af medvirkenskravet henvises til afsnit 3.3.2.

Formålet er således generelt at forbedre vilkårene for asylansøgere ved at styrke mulighederne for at få en bolig uden for, men i nærheden af et asylcenter. Tilbuddet kan gives såvel til enlige som familier. Inden for den gruppe af asylansøgere, der opfylder betingelserne for at få tilbuddet, bør tilbud om at flytte ud af asylcentre efter asylaftalen dog målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation styrkes mest af en selvstændig bolig. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om en familie med børn, eller hvis der er tale om en asylansøger, som har sundhedsmæssige eller personlige problemer mv., og som kan have gavn af egen bolig.

Udlændingestyrelsen indhenter til brug for afgørelsen om, hvorvidt en asylansøger skal have tilbud om selvstændig bolig, en udtalelse fra den enkelte indkvarteringsoperatør om, hvorvidt en flytning er til gavn for den enkelte ud fra de kriterier, der foreslås nedenfor, eller om fortsat indkvartering i et asylcenter er mest hensigtsmæssigt for den enkelte.

I det omfang, der er ledige boliger, vil Udlændingestyrelsen kunne tilbyde andre grupper af asylansøgere en selvstændig bolig, herunder enlige asylansøgere. Hvis Udlændingestyrelsen vurderer, at en asylansøger har behov for støtte, der bedre kan tilbydes ved fortsat ophold i et asylcenter, eller hvor der i øvrigt foreligger forhold, der tilsiger, at den pågældende fortsat bør være indkvarteret i et asylcenter – f.eks. fordi styrelsen vurderer, at den pågældende vil have vanskeligt ved at klare sig uden for et asylcenter – vil asylansøgeren ikke få tilbud om at flytte i en selvstændig bolig. Således skal uledsagede mindreårige som udgangspunkt fortsat indkvarteres på de særlige asylcentre til børn og unge. Dog kan der i forbindelse med etab-

leringen af selvstændige boliger i tilknytning til asylcentrene efter behov etableres bofællesskaber for uledsagede mindreårige asylansøgere.

Ved beslutning om, hvorvidt en asylansøger skal tilbydes en selvstændig bolig uden for et asylcenter, skal indgå, om den pågældende tidligere har boet uden for asylcentrene, men er flyttet tilbage på grund af manglende medvirken. I så fald skal andre asylansøgere, som venter på at få mulighed for at flytte ud af et asylcenter, først have tilbud om en selvstændig bolig. Den pågældende skal dog ikke afvente senere ankomne asylansøgers flytning.

Tilbuddet om at flytte i en selvstændig bolig foreslås etableret som en udbudsstyret ordning, således at der inden for de økonomiske rammer foreslås afsat midler til etablering af et vist antal boliger. I det omfang alle boliger er optaget, vil der ikke kunne tilbydes egen bolig, før en af de eksisterende boliger bliver ledig, uanset at den pågældende asylansøger opfylder betingelserne for at flytte i en selvstændig bolig.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 17.

4.2.3. Videre adgang til privat indkvartering

Ud over ordningen med ret til at flytte i egen eller selvstændig bolig foreslås det endvidere, at den nuværende mulighed for at tillade privat indkvartering udvides, således at asylansøgere på visse betingelser kan få tilladelse til privat indkvartering hos herboende slægtninge eller bekendte og samtidigt modtage (kontante) ydelser fra Udlændingestyrelsen.

Det er en betingelse for at få tilladelse til privat indkvartering, at asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl, og at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1. Disse betingelser gælder imidlertid ikke for udlændinge, der ønsker privat indkvartering hos herboende ægtefælle.

Udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25 eller omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b om åbenbart grundløse ansøgninger om asyl, har ikke ret til at blive indkvarteret privat. Målgruppen svarer til målgruppen for den ovenfor beskrevne adgang til arbejdsmarkedet, hvorfor der henvises til afsnit 3.3.1.

Der stilles desuden krav om medvirken. For en nærmere beskrivelse af medvirkenskravet henvises til afsnit 3.3.2.

Hvis betingelserne er opfyldt, bør der generelt gives tilladelse til privat indkvartering under forudsætning af, at den pågældende fortsat er tilknyttet et asylcenter og dermed løbende kan være i kontakt med et asylcenter. Der lægges herved vægt på, at den private indkvartering, hvis denne sker i nærheden af og med tilknytning til et asylcenter, vil svare til et tilbud om selvstændig bolig.

Det forudsættes, at principperne i integrationslovens regler om boligplacering finder anvendelse. Der henvises til afsnit 4.2. ovenfor.

En asylansøger, der er privat indkvarteret, vil kunne tage beskæftigelse på lige fod med andre asylansøgere. De generelle betingelser for at tage beskæftigelse skal være opfyldt. Der henvises til afsnit 3 og lovforslagets § 1, nr. 19.

4.2.4. Forholdet til integrationslovens regler om boligplacering

Det følger af integrationslovens kapitel 3, at nyankomne flygtninge skal boligplaceres i en kommune i forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse. I forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse til en flygtning træffer Udlændingestyrelsen således afgørelse om, i hvilken kommune den pågældende skal tage bopæl (visitering), jf. integrationslovens § 10. Formålet med integrationslovens regler om boligplacering er bl.a. at sikre en jævn geografisk fordeling af udlændinge mellem de enkelte kommuner, således at alle kommuner er med til at bære ansvaret for integrationsindsatsen, samt at sikre kontinuitet og sammenhæng i integrationsforløbet ved, at den enkelte udlænding som udgangspunkt bliver boende i kommunen, så længe integrationsprogrammet løber.

Formålet med reglerne er endvidere, at det sikres, at integrationsindsatsen påbegyndes så hurtigt som muligt, at den forankres i lokalsamfundet, og at der i kommunerne sker en koordinering og en målretning af den integrationsindsats, der følger af integrationsloven.

Integrationsloven indeholder et kvotesystem, der indebærer, at der for de enkelte kommuner hvert år enten bliver aftalt eller fastsat et antal flygtninge, som kommunen må påregne at skulle boligplacere det kommende år.

For at sikre en sammenhæng mellem udflytningen af asylansøgere og den efterfølgende fordeling i kommunerne af de asylansøgere, der får asyl, foreslås indsat en bestemmelse om, at en asylansøger ikke kan tage eller til-

bydes bopæl i en kommune, der efter integrationsloven ikke skal modtage flygtninge.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 k, stk. 1, nr. 4, og § 42 l, stk. 4.

Det foreslås desuden, at asylansøgere, som enten er flyttet i egen bolig eller er privat indkvarteret under asylsagens behandling efter reglerne i udlændingelovens § 42 k eller § 42 l og som efterfølgende meddeles opholdstilladelse, som udgangspunkt skal have mulighed for at blive boende i kommunen. Hensigten hermed er at sikre, at asylansøgere, som allerede er bosat i en kommune og som meddeles opholdstilladelse, ikke i forbindelse med efterfølgende boligplacering unødigt skal flytte til en anden kommune. Dette er udgangspunktet, uanset om kommunekvoten fortsat er åben eller er opbrugt på tidspunktet for afgørelse om boligplacering (visitering). Hvis kommunekvoten er opbrugt, skal Udlændingestyrelsen, forinden der træffes afgørelse om boligplacering, indhente en udtalelse fra kommunen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde til, at den pågældende og dennes eventuelle familie ikke skal boligplaceres i kommunen.

Det foreslås endvidere, at Udlændingestyrelsen fortsat skal kunne visitere til en anden kommune, hvis ganske særlige forhold hos den pågældende flygtning eller hos kommunen tilsiger det. De særlige forhold, som kan være relevante, svarer til de forhold, som Udlændingestyrelsen i forvejen kan lægge vægt på i forbindelse med en afgørelse om boligplacering i medfør af integrationslovens § 11.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i integrationslovens § 11 a.

4.2.5. Kontrakt mellem ansøgeren og Udlændingestyrelsen om flytning mv.

Forslaget lægger op til, at Udlændingestyrelsen og asylansøgeren indgår en kontrakt om, at asylansøgeren flytter til en bolig uden for asylcentrene. Derved sikres, at myndighederne har kendskab til den pågældendes opholdssted. Dette indebærer, at myndighederne kan sende korrespondance til udlændingen på den pågældende adresse, og at manglende reaktion på f.eks. en mødeindkaldelse sendt til denne adresse kan have processuel skadevirkning for udlændingen og efter omstændighederne betragtes som manglende medvirken.

I forbindelse med kontraktindgåelsen påser Udlændingestyrelsen, at betingelserne for at flytte er opfyldt, herunder at udflytningen er i overensstemmelse med principperne i integrationslovens regler om fordeling af

flygtninge mellem kommunerne, og at styrelsen har adgang til at føre tilsyn med lejemaalenes tilstand for at sikre, at den enkelte asylansøger bor under rimelige og forsvarlige forhold. Desuden påser styrelsen, at principperne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering respekteres. I forbindelse med indgåelse af kontrakten forudsættes det, at Udlændingestyrelsen, når det er relevant, vejleder udlændingen om det danske boligmarked, og hvilke forpligtelser den enkelte påtager sig ved at indgå en lejeaftale, herunder at det kan være nødvendigt at opsig lejemalet med kort varsel.

Desuden vejleder Udlændingestyrelsen om betydningen af medvirkenskravet, jf. ovenfor afsnit 3.3.2. Asylansøgere, som er flyttet, men som ikke længere medvirker, skal desuden orienteres grundigt om konsekvenserne af deres manglende medvirken med henblik på, at de på ny medvirker, således at asylansøgeren og dennes eventuelle familie fortsat kan bo uden for asylcentrene. Denne vejledning skal gives mundtligt og skriftligt.

Udlændingestyrelsen skal i forbindelse med indgåelse af kontrakten overveje, hvordan asylansøgere, der er flyttet ud af asylcentrene, mest praktisk får adgang til sundhedsydelser, undervisning og fritidsaktiviteter mv.

Hvis en udlænding, der er flyttet i egen bolig eller indkvarteret privat eller i selvstændig bolig, ikke længere opfylder vilkårene i kontrakten, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, at den pågældende skal tage ophold efter styrelsens bestemmelse. Dette kan dog i helt særlige tilfælde undlades, hvis Udlændingestyrelsen konkret vurderer, at hensyn til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold uden for et asylcenter, uanset at forældrene i en kortere periode ikke samarbejder med myndighederne. Der henvises til afsnit 3.3.2.

Udlændingestyrelsen skal i forbindelse med afgørelsen om, at asylansøgeren skal tage ophold på et indkvarteringssted efter styrelsens bestemmelse, tage hensyn til, om der er tale om nyankomne eller afviste asylansøgere, således at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, som den enkelte asylansøger befinder sig i.

En asylansøger, der får afslag på en ansøgning om at flytte ud efter de foreslåede bestemmelser i § 42 k og § 42 l, vil kunne klage over Udlændingestyrelsens afgørelse til Justitsministeriet. Dog kan spørgsmålet om boligens geografiske placering ikke påklages. Det svarer til integrationslovens § 53, stk. 1, hvorefter Udlændingestyrelsens afgørelser om boligplacering ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ligeledes vil Udlændingestyrelsens afgørelse om, at en asylansøger, der er flyttet ud af centersystemet, ikke længere har ret til at bo uden for et asylcenter, kunne påklages til Justitsministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 17.

4.2.6. Tilbud om særlige boliger for børnefamilier

Efter asylaftalen videreføres den eksisterende ordning, hvorefter visse asylansøgerfamilier med børn, der har fået afslag på asyl, siden 2008 har haft mulighed for indkvartering i en særlig bolig uden for asylcentrene, som supplement til de ovenfor foreslåede muligheder for at flytte ud af asylcentrene, dog med den ændring, at børnefamilier får tilbudt disse særlige boliger, allerede når familien har opholdt sig i 12 måneder efter endeligt afslag på asyl.

I modsætning til de andre ordninger tilbydes flytning til de særlige boliger, uanset om de pågældende asylansøgere medvirker til deres udrejse eller ej. Indkvartering i en bolig uden for asylcentret kan give sådanne familier mulighed for i en periode at skabe en mere normal hverdag og bedre rammer for det daglige liv i familien til særlig gavn for børnene, ligesom det kan styrke familien inden en tilbagevenden til hjemlandet.

Ved vurderingen lægges der således fortsat navnlig vægt på, om indkvartering i en særlig bolig er til børnenes bedste, og om familien har sociale eller sundhedsmæssige problemer, der bedst tilgodeses ved indkvartering uden for et asylcenter.

Tilbuddet om indkvartering i særlige boliger gives ikke til familier, hvis asylsag er blevet behandlet som åbenbart grundløs efter procedurerne i § 53 b. Herudover er det en forudsætning for at blive tilbudt en særlig bolig, at familiens medlemmer ikke er udvist ved dom, opholder sig på tålt ophold, har begået kriminalitet eller har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold.

Hvis familiens medlemmer på et senere tidspunkt udvises ved dom, opholder sig på tålt ophold eller begår kriminalitet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, at familien skal tage ophold efter styrelsens bestemmelse, jf. den foreslåedes bestemmelse i § 42 a, stk. 9. Udlændingestyrelsen kan undlade dette, hvis der foreligger helt særlige grunde, herunder f.eks. hvis hensynet til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold i en særlig bolig uden for et asylcenter, og der er tale om kriminalitet af bagatelagtig karakter.

Udlændingestyrelsens afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 8 og 9, kan påklages til Justitsministeriet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8.

5. Styrkelse af tilbud om aktivering og undervisning

5.1. Gældende ret

I den periode, hvor en asylansøger opholder sig her i landet, indtil ansøgeren enten får meddelt opholdstilladelse eller udrejser, skal asylansøgeren deltage i forskellige undervisnings- og aktiveringstilbud. Når en asylansøger over 18 år er blevet indkvarteret på et asylcenter, indgår asylansøgeren og indkvarteringsoperatøren en kontrakt, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Kontrakten fastsætter omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, samt undervisning og aktivering som aftalt eller fastsat af indkvarteringsoperatøren, jf. herved udlændingelovens § 42 c, stk. 3, nr. 1-4.

Det følger af udlændingelovens § 42 c, stk. 2, at kontrakten skal indgås på grundlag af den enkelte udlændings færdigheder og forudsætninger. Kontrakten indgås senest en uge efter udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7. Kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af indkvarteringsoperatøren.

Udlændingelovens § 42 c om kontraktordningen blev indsat ved lov nr. 292 af 30. april 2003 om ændring af udlændingeloven. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med lovændringen var at styrke aktiverings- og undervisningsindsatsen for voksne asylansøgere. Det fremgår endvidere, at det er vigtigt, at asylansøgere bruger ventetiden i præasylfasen, hvor deres asylansøgning er under behandling, konstruktivt, således at der dels skabes forudsætninger for en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, der meddeles opholdstilladelse i Danmark, dels skabes forudsætninger for en ordentlig tilbagevenden til hjemlandet for de asylansøgere, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse og derfor skal udrejse af landet.

Ud over udlændingelovens bestemmelser om aktivering og undervisning af asylansøgere er området reguleret ved bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

5.1.1. Aktivering

Aktivering af asylansøgere tilrettelægges både internt i centerregi og eksternt.

Det følger af udlændingelovens § 42 d, stk. 1, at asylansøgere, der er indkvarteret på et asylcenter, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Denne pligt omfatter deltagelse i de daglige, nødvendige opgaver på asylcentret, herunder rengøring på eget værelse, i fællesrum, i køkkener og på badeværelser.

Asylansøgere over 17 år, der er indkvarteret på et asylcenter, kan deltage i aktivering i form af andre opgaver end dem, der er omfattet af udlændingelovens § 42 d, stk. 1. Det betyder i praksis, at asylansøgere kan hjælpe med at udføre andre opgaver på centeret end de daglige, nødvendige opgaver – såkaldt intern aktivering. Det kan dreje sig om f.eks. mindre vedligeholdelsesopgaver, administrationsopgaver samt opgaver i forbindelse med pasning og undervisning af børn og unge.

Herudover kan asylansøgere, hvis sag er under behandling, og afviste asylansøgere, der medvirker til deres udrejse, deltage i aktivering i en intern produktionsvirksomhed i tilknytning til asylcentret, i særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed eller ulønnet, frivilligt arbejde, jf. udlændingelovens § 42 e, stk. 2. Den interne produktionsvirksomhed på et asylcenter kan eksempelvis være et sy- eller cykelværksted.

Endelig kan asylansøgere, hvis sag er under behandling, eller som efter afslag på asyl afventer udrejse og medvirker hertil, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, hvis ganske særlige grunde så som alvorlig sygdom, psykiske lidelser eller høj alder taler derfor, jf. herved udlændingelovens § 42 e, stk. 3. Dette vil i praksis være praktikforløb, der ikke må udgøre eller virke som egentlig beskæftigelse, og asylansøgeren må ikke modtage løn eller andre ydelser. Samme gruppe af asylansøgere må endvidere udføre ulønnet humanitært arbejde eller andet frivilligt arbejde.

Asylansøgere, der endnu ikke er registreret som asylansøger, jf. § 48 e, stk. 1, og asylansøgere, der har fået afslag på asyl og ikke medvirker til udrejse, må alene deltage i intern aktivering.

5.1.2. Undervisning

Asylansøgere, der er fyldt 18 år, og som ikke har fået endeligt afslag på asyl, skal deltage i undervisning på eller i tilknytning til asylcentret. Formålet med undervisningen er blandt andet at vedligeholde og udbygge asylansøgeres

almene og faglige færdigheder. Reglerne om undervisning af voksne asylansøgere findes i udlændingelovens § 42 f.

Asylansøgere, som endnu ikke er registrerede som asylansøgere, jf. § 48 e, stk. 1, skal deltage i et asylansøgerkursus, som skal give et helt indledende kendskab til dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold, jf. udlændingelovens § 42 f, stk. 1. Bestemmelsen blev blandt andet ændret ved lov nr. 301 af 19. april 2006, og det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at der i asylansøgerkurset udelades ”de elementer, som bygger på en forudsætning om, at asylansøgeren skal tilbringe sin fremtidige tilværelse i Danmark – eksempelvis orientering om det danske arbejdsmarkeds- og uddannelsessystem.”

Når det er afgjort, at asylansøgerens sag skal behandles i Danmark, jf. § 48 e, stk. 1, skal ansøgeren deltage i undervisning i engelsk eller anden undervisning, jf. udlændingelovens § 42 f, stk. 2.

Undervisningen kan ud over engelskundervisning indeholde modersmålsundervisning samt undervisning i fag, der kan hjælpe til at opnå beskæftigelse eller starte egen virksomhed i hjemlandet. I forbindelse med en ændring af blandt andet § 42 f ved lov nr. 301 af 19. april 2006 blev det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget anført, at det kun i særlige tilfælde kan komme på tale at tilbyde danskundervisning til asylansøgere, hvis sager behandles i Danmark, jf. § 48 e, stk. 1, herunder hvis det konkret må antages at være en forudsætning for asylansøgerens gennemførelse af praktikophold uden for centret eller deltagelse i ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde.

Asylansøgere over 18 år kan endvidere deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør tilbyder sådan undervisning, jf. udlændingelovens § 42 f, stk. 3. I praksis kan der eksempelvis være tale om fremmedsprog, tekniske fag og it-fag.

Det følger af udlændingelovens § 42 f, stk. 5, at udlændinge over 17 år, der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdspligt, kan deltage i et asylansøgerkursus, undervisning i engelsk og undervisning i andre fag på samme betingelser som asylansøgere over 18 år.

Det følger endvidere af udlændingeloven, at en asylansøger i den relevante målgruppe kan deltage i en ungdomsuddannelse. En ungdomsuddannelse kan omfatte en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. En erhvervsuddannelse veksler normalt mellem undervisning på skole og perioder i praktik. Hvis der som led i en erhvervsuddannelse indgår ulønnet praktik, vil en asylansøger efter de gældende regler kunne deltage heri. Er

der derimod tale om lønnet praktik, vil den pågældende ikke have mulighed for at deltage i praktikforløbet, jf. herved § 25, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 497 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl. af 3. maj 2010.

I § 42 f, stk. 8, 2. pkt., bemyndiges justitsministeren til at bestemme, at undervisning efter bestemmelsens stk. 2-6 kan ske i et samarbejde med skoler, uddannelsesinstitutioner og udbydere under Beskæftigelsesministeriet, Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Justitsministeriet eller kan erstattes af undervisning udbudt af disse, herunder en ungdomsuddannelse. Denne hjemmel er udnyttet ved § 41, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

5.1.3. Undervisning af asylansøgerbørn

Børn i den undervisningspligtige alder, der er indkvarteret på et asylcenter, skal deltage i særskilt tilrettelagt undervisning eller undervisning, der står mål med, hvad der kræves efter den særskilt tilrettelagte undervisning, jf. udlændingelovens § 42 g, stk. 1, 1. pkt. Asylansøgerbørn i den skolepligtige alder er således i lighed med herboende børn undervisningspligtige. Børnene på opholdscentrene skal modtage undervisning, der i indhold og omfang svarer til den undervisning, der modtages af tosprogede elever i den danske folkeskole, dvs. den undervisning, der finder sted i folkeskolens modtageklasser.

I praksis undervises børnene som altovervejende hovedregel enten på asylcenterskoler, der drives af indkvarteringsoperatørerne, eller i et særligt afsnit i en lokal folkeskole i de kommuner, der driver et indkvarteringssted. Operatørernes børneundervisning omfatter samtlige opgaver tilknyttet undervisningen af børn, herunder forberedelse, afholdelse af eventuelle eksaminer, deltagelse i ekskursioner og deltagelse i forældremøder mv.

Det følger af § 13 i bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl., at asylansøgerbørn kan deltage i folkeskolens undervisning. En anmodning om optagelse i folkeskolen kan blandt andet fremsættes, hvis barnet er privat indkvarteret, og der ikke er et indkvarteringssted, der tilbyder undervisning inden for en rimelig afstand, eller hvis undervisningen i særlige tilfælde vil være til gavn for barnet.

5.2. Lovforslagets indhold

Det fremgår af asylaftalen, at der skal gives adgang til styrkede tilbud om undervisning og aktivering for at styrke den gruppe asylansøgere, som har behov for at bevare kontakten til asylcentret og kun vanskeligt kan finde beskæftigelse, således at disse menneskers muligheder for at opnå beskæf-

tigelse her i landet eller efter hjemvenden ved afslag på asyl styrkes. Aftalen bygger på en forudsætning om, at tilbuddene til asylansøgere skal sætte fokus på mulighederne for uddannelse, selvforsørgelse og beskæftigelse til gavn for integrationen her i landet for dem, der senere meddeles opholdstilladelse her i landet, ligesom der for de asylansøgere, der har fået afslag, skal være fokus på genetablering i hjemlandet. Dette vil gælde udmøntningen af de afsatte midler, såvel som den øvrige indsats inden for de eksisterende rammer.

Det er vigtigt, at aktiverings- og undervisningstilbud sker i samarbejde med eksterne aktører med viden og særlige kompetencer. Det foreslås derfor, at kredsen af eksterne aktører, som kan inddrages i undervisningen af asylansøgere, udvides, således at den undervisning og aktivering, der tilbydes asylansøgere, også kan ske i samarbejde med andre end de ovenfor nævnte, herunder private organisationer og foreninger.

Asylaftalen lægger desuden op til, at den engelskundervisning, der i dag er obligatorisk for asylansøgere, som efter Udlændingestyrelsens afgørelse opholder sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1, gives som et tilbud og suppleres af et tilbud om danskundervisning. Asylansøgerkurset, der tilbydes asylansøgere, der endnu ikke er registreret som asylansøgere, jf. § 48 e, stk. 1, skal desuden justeres med mere vægt på blandt andet arbejdsmarkedsforhold. I den undervisning, der gives i den afsluttende fase efter endeligt afslag på asyl, fokuseres på at styrke de enkeltes muligheder for at begå sig sprogligt i hjemlandet efter tilbagevenden dertil.

Der skal desuden etableres adgang til lønnet praktikforløb som led i en ungdomsuddannelse, ligesom mulighederne for eksterne undervisnings- og aktiveringstilbud for voksne asylansøgere skal styrkes ved f.eks. tilbud om undervisning på produktionsskoler eller deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-kurser).

Navnlig henset til muligheden for beskæftigelse for forældre skal der endvidere gennemføres en styrkelse af børne- og ungegruppens aktiviteter i asylcentre, således at der sikres bedre mulighed for pasnings- og klubtilbud under ophold i asylcentret.

Endelig følger det af aftalen, at der som led i styrkelsen af aktiverings- og undervisningstilbuddene vil blive etableret en forsøgsordning, hvor eksterne aktører skal inddrages i forbindelse med gennemførelse af tilbud til asylansøgere. Det skal sikres, at eksterne aktører med viden og særlige kompetencer inddrages i arbejdet. Der kan f.eks. være fokus på projekter, som omfatter sportsaktiviteter, orientering om indslusning på arbejdsmar-

kedet og forholdene på arbejdsmarkedet i øvrigt, socialt netværk eller mere generelt tværkulturelle aktiviteter, ligesom der kan sættes fokus på projekter, hvor asylansøgerne har medindflydelse på projektets konkrete udformning og udmøntning. Forsøgsordningen vil blive vurderet efter en periode på 2 år.

5.2.1. Justering af asylansøgerkurset

De asylansøgere, som endnu ikke er registreret som asylansøgere, jf. § 48 e, stk. 1, tilbydes efter de gældende regler et asylansøgerkursus. Som det fremgår ovenfor, indgår orientering om blandt andet arbejdsmarkeds- og uddannelsesforhold ikke i asylansøgerkurset efter den gældende ordning.

Navnlig henset til sammenhængen med forslaget om asylansøgers adgang til arbejdsmarkedet og til at flytte ud af asylcentre findes det hensigtsmæssigt at justere indholdet af asylansøgerkurset, således at der gives en asylansøger oplysninger om danske arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold, hvorved asylansøgerne rustes til at benytte sig af de foreslåede ordninger med adgang til arbejdsmarkedet og til at flytte ud af asylcentre.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11.

5.2.2. Adgang til lønnet praktik som led i ungdomsuddannelse

Som det fremgår af beskrivelsen af gældende ret, vil en asylansøger efter de gældende regler kun kunne deltage i et ulønnet praktikforløb som led i en erhvervsuddannelse. Det gælder, uanset om den unge er indkvarteret i et asylcenter eller udflyttet sammen med sin familie. Der stilles ikke krav om, at den pågældende medvirker til sin asylsag eller udrejse, idet både lønnet og ulønnet beskæftigelse som led i en ungdomsuddannelse betragtes som uddannelse og ikke aktivering.

Henset til forslaget om asylansøgers adgang til arbejdsmarkedet, jf. ovenfor afsnit 3, samt ønsket om at styrke forholdene for de unge asylansøgere, herunder uledsagede mindreårige, foreslås det, at en asylansøger, som er optaget på en ungdomsuddannelse, får mulighed for at deltage i ulønnet såvel som lønnet praktik. Dette vil desuden medvirke til at vedligeholde og styrke den enkeltes kompetencer.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der også for lønindkomst oppebåret i forbindelse med et praktikforløb skal ske fradrag i forsørgelse og betaling for indkvartering efter samme principper, som anvendes i forbindelse med opnåelse af beskæftigelse, jf. afsnit 3.3.4.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 16.

5.2.3. Styrkelse af tilbuddet om danskundervisning

Et kendskab til det danske sprog er ofte en forudsætning for at kunne fungere på det danske arbejdsmarked. Henset til forslaget om adgang til arbejdsmarkedet, jf. ovenfor afsnit 3, finder asylaftalens parter det derfor hensigtsmæssigt, at danskundervisningen til asylansøgere, som efter Udlændingestyrelsens afgørelse kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1, styrkes.

På den baggrund foreslås det, at disse asylansøgere tilbydes danskundervisning som supplement til det eksisterende tilbud om engelskundervisning, således at asylansøgeren gives en valgfrihed med hensyn til modtagelsen af sprogundervisningen.

Dette tilbud vil efter navnlig være relevant for de asylansøgere, der er i målgruppen for beskæftigelse og adgangen til at flytte ud af asylcentre, men er ikke begrænset til denne gruppe.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 12 og 13.

6. Styrket fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og muligheder for en ny start i hjemlandet

Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse. Udlændingeloven hviler således på det grundlæggende princip, at en udlænding, der er blevet pålagt at udrejse, eller ikke i øvrigt har ret til at opholde sig her i landet frivilligt, skal udrejse. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. § 30, stk. 2.

Med henblik på at tilskynde afviste asylansøgere til at udrejse frivilligt og samarbejde om etableringen af forudsætningerne for udrejsen indeholder udlændingeloven en række bestemmelser om såkaldte motivationsfremmende foranstaltninger.

De motivationsfremmende foranstaltninger omfatter mulighed for økonomisk støtte ved frivillig udrejse, reduktion i de kontante ydelser (kostpengeordningen), overflytning til udrejsecenter, meldepligt, frihedsberøvelse og administrativ udvisning med indrejseforbud.

Med asylaftalen lægges der på baggrund af embedsmandsudvalgets rapport op til, at indsatsen over for de afviste asylansøgere, som ikke udrejser fri-

villigt efter endeligt afslag på asyl, skal være mere målrettet, og at der fremover skal sættes yderligere fokus på fremme af frivillig hjemrejse.

Efter aftalen skal dette ske ved en styrket rådgivning om mulighederne for økonomisk støtte til tilbagevenden, samt ved en mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger og ved en mere målrettet indkvartering af asylansøgere i centersystemet.

Nedenfor gennemgås de elementer i forslaget, der har fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og mulighed for genetablering i hjemlandet.

6.1. Styrket rådgivning og økonomisk støtte til tilbagevenden

6.1.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en afvist asylansøger kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Efter udlændingelovens § 43 a, stk. 3, kan der dog ikke ydes hjælp til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande eller udlændinge, der er statsborgere i et EU- eller EØS-land.

Efter udlændingelovens § 43 a, stk. 4, kan der heller ikke ydes hjælp til udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1 (åbenbart grundløs-proceduren), og udlændinge, der er omfattet af § 10 om udelukkelsesgrunde for opholdstilladelse, eller som er udvist ved dom (udlændinge på tålt ophold).

Efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, er det en betingelse for at modtage hjælp, at den afviste asylansøger medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold. Hvis den afviste asylansøger således i første omgang ikke vil medvirke til udsendelsen, eller hvis den pågældende efterfølgende ikke aktivt medvirker til udsendelsen, er der ikke mulighed for at udbetale den økonomiske hjælp.

I praksis betyder kravet om, at den afviste asylansøger *uden ugrundet ophold* skal medvirke, at den afviste asylansøger i forbindelse med politiets første henvendelse efter det endelige afslag på asyl (udrejsekontrol) skal underskrive en erklæring om medvirken, og at den pågældende efterfølgende aktivt skal medvirke til udsendelsesbestræbelserne.

Udrejsekontrollen foretages efter udrejsefristens udløb. Ved udrejsekontrollen indskærper politiet udrejsepligten og opfordrer udlændingen til at medvirke til udrejsen af Danmark. Rigspolitiet vejleder i den forbindelse også udlændingen om bl.a. muligheden for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, og konsekvenserne af udlændingens eventuelle manglende medvirken til udrejsen, dvs. anvendelse af motivationsfremmende foranstaltninger.

Den økonomiske støtte udgør i 2012 3.793,84 kr. til personer over 18 år og 1.896,92 kr. til personer under 18 år. Støtten kan kun modtages én gang, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 7.

6.1.2. Lovforslagets indhold

Med asylaftalen lægges der som nævnt ovenfor op til en mere målrettet indsats over for afviste asylansøgere, som ikke udrejser frivilligt. Efter aftalen skal fokus på afviste asylansøgere hjemrejse og muligheder for en vellykket reintegration i hjemlandet derfor styrkes.

Dette skal efter aftalen ske ved at tilbyde afviste asylansøgere en hurtig og fokuseret uvildig rådgivning om hjemrejse og mulighederne for genetablering i hjemlandet, samt ved at forbedre de gældende muligheder for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens regler ved at udvide udrejsefristen fra 7 til 15 dage.

Der har i de senere år kun været et begrænset antal afviste asylansøgere, som har benyttet sig af muligheden for at få økonomisk støtte i forbindelse med frivillig udrejse.

Muligheden for at yde økonomisk støtte til afviste asylansøger, der medvirker til at udrejse, er et godt supplement til de andre motivationsfremmende foranstaltninger. Derfor kan der være god grund til at styrke rådgivningen af asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl, om muligheden for at få økonomisk støtte. Dette sker med henblik på at give den enkelte afviste asylansøger en bedre og mere klar forståelse af den pågældendes situation, herunder at den pågældende skal udrejse, og at man ikke ved at nægte at udrejse kan få lovligt ophold her i landet.

Den styrkede rådgivning bør også medvirke til at give den enkelte afviste asylansøger en bedre forståelse af, hvordan en frivillig hjemrejse kan tilrettelægges mest hensigtsmæssigt, og hvilke muligheder den enkelte har for en vellykket genetablering i hjemlandet. Der kan endvidere være behov for at orientere nærmere om den aktuelle situation i hjemlandet mv.

I dag er det i vidt omfang politiet, der står for kontakten til afviste asylansøgere, der ikke er udrejst frivilligt. Det er således også som beskrevet ovenfor politiet, der vejleder om muligheden for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2. Politiet vejleder herudover også om, at politiet kan hjælpe med praktisk bistand til planlægning af rejsen, ligesom politiet vil kunne betale billetter og transport af ejendele, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil.

Embedsmandsudvalget peger i sin rapport på, at det ikke vil være hensigtsmæssigt, hvis den supplerende rådgivning skal ydes af politiet eller af Udlændingestyrelsen. Det anføres i den forbindelse, at der kan være risiko for, at den supplerende rådgivning af den enkelte afviste asylansøger vil kunne opfattes som et led i gennemførelsen af den tvangsmæssige udsendelse, hvis det er politiet, der skal varetage den. Effekten af en styrket rådgivning vil således efter udvalgets opfattelse være størst, hvis den ydes på et så uvildigt og neutralt grundlag som muligt.

Justitsministeriet deler udvalgets opfattelse, og forslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed. Der lægges med forslaget derfor op til, at den styrkede rådgivningsopgave overlades til en eller flere humanitære organisationer.

Efter forslaget er rådgivningen et tilbud, og det er således frivilligt for den afviste asylansøger, om vedkommende vil modtage den. Rådgivningen bør imidlertid tilrettelægges på en sådan måde, at den afviste asylansøger opfatter muligheden for rådgivning som et reelt og relevant tilbud, som de fleste vil vælge at tage imod.

Med forslaget om en styrket uvildig rådgivning lægges der ikke op til ændringer af Rigspolitiets vejledning. Det forudsættes således, at Rigspolitiet fortsætter med at yde den vejledning, som de allerede i dag yder i forbindelse med udrejsekontrollen.

Den styrkede uvildige rådgivning bør efter Justitsministeriets opfattelse, som også anført af embedsmandsudvalget, finde sted hurtigst muligt efter det endelige afslag på asyl. Det vil efter ministeriets opfattelse ikke være hensigtsmæssigt, at rådgivningen finder sted før det endelige afslag, f.eks. efter et afslag i Udlændingestyrelsen. Det kan således ikke antages, at udlændingen før et endeligt afslag vil være motiveret til at modtage rådgivning om muligheden for frivillig hjemrejse.

Da det overordnede formål med den styrkede rådgivning er at tilskynde så mange udlændinge som muligt til at udrejse frivilligt inden for udrejsefri-

stens udløb, bør det tilstræbes, at rådgivningen så vidt muligt finder sted inden udrejsefristens udløb.

I dag fastsættes udrejsefristen normalt til 7 dage, jf. udlændingelovens § 33, stk. 2, 2. pkt., og efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan en afvist asylansøger alene få økonomisk støtte, hvis vedkommende uden ugrundet ophold medvirker til at udrejse.

Det kan i praksis gøre det vanskeligt at give den enkelte afviste asylansøger en bedre og mere klar forståelse af den pågældendes situation, herunder at den pågældende skal udrejse, og at man ikke ved at nægte at udrejse kan få lovligt ophold her i landet.

Det foreslås derfor at forlænge udrejsefristen til 15 dage. En sådan forlængelse vil forbedre mulighederne for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, idet den afviste asylansøger herved får mere tid til at modtage den uvildige rådgivning samt bedre mulighed for at forholde sig til rådgivningen, og til det forhold, at vedkommende skal udrejse.

Justitsministeriet har i forlængelse heraf overvejet, om det fortsat bør være en betingelse for at yde økonomisk støtte, at den afviste asylansøger medvirker uden ugrundet ophold, eller om det også skal være muligt i en periode efter udrejsefristens udløb og udrejsekontrollen at beslutte, at man gerne vil medvirke til udrejsen.

Ministeriet finder imidlertid ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at fjerne kravet om, at den afviste asylansøger skal medvirke til at udrejse uden ugrundet ophold. Det er efter ministeriets opfattelse vigtigt at fastholde, at bestemmelsens formål er at tilskynde afviste asylansøgere til at overholde udrejsefristen og dermed udrejse frivilligt.

Hertil kommer, at de afviste asylansøgere med forlængelsen af udrejsefristen fra 7 til 15 dage allerede får en længere periode til at forholde sig til spørgsmålet om frivillig udrejse og muligheden for at modtage økonomisk støtte.

Den ændrede udrejsefrist ved endeligt afslag på asyl bør efter ministeriets opfattelse også omfatte afslag på humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, idet udrejsefristens længde ikke bør være afhængig af, om det er i afgørelsen om endeligt afslag på asyl eller i afgørelsen om afslag på humanitær opholdstilladelse, at udrejsefristen fastsættes.

Det findes endvidere hensigtsmæssigt, at den ændrede udrejsefrist også omfatter afslag på opholdstilladelse for uledsagede mindreårige, jf. § 9 c, stk. 3, nr. 2.

6.2. Mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger

6.2.1 Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. § 30, stk. 2.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 4, 1. pkt., har en udlænding, når politiet drager omsorg for udrejsen, pligt til at meddele de nødvendige oplysninger samt pligt til at medvirke til tilvejebringelsen af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

Med henblik på at tilskynde afviste asylansøgere, der ikke er udrejst frivilligt inden udrejsefristens udløb, til at udrejse og samarbejde om etableringen af forudsætningerne for udrejsen indeholder udlændingeloven en række bestemmelser om såkaldte motivationsfremmende foranstaltninger.

Ved lov nr. 291 af 30. april 2003 om ændring af udlændingeloven blev der indført en ny procedure for udsendelse af afviste asylansøgere (herefter 2003-proceduren), der ikke medvirker til deres udrejse. Med 2003-proceduren blev der indført en systematisk brug af motivationsfremmende foranstaltninger, der steg i intensitet, hvis asylansøgeren fortsat ikke medvirkede til sin udrejse. Det første skridt var politiets indstilling til Udlændingestyrelsen om at træffe afgørelse om, at den pågældende udlænding alene fik kost, logi og sundhedsydelse, dernæst kunne politiet indstille, at Udlændingestyrelsen kunne træffe afgørelse om flyttepåbud til udrejsecenter (Center Sandholm eller Center Avnstrup), derefter kunne politiet træffe afgørelse om meldepligt, og endelig kunne politiet træffe afgørelse om frihedsberøvelse.

6.2.1.1. Kostpengeordningen

Kostpengeordningen er nærmere reguleret i udlændingelovens § 42 a, stk. 11, nr. 2. Det fremgår heraf, at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, skal træffe bestemmelse om, at en afvist asylansøger, hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, ikke skal modtage kontante ydelser, hvis den pågældende bor på et asylcenter med bospisningsordning og alene skal modtage grundydelsen og eventuelt forsørgertillæg, hvis den pågældende bor på et asylcenter uden bospisningsordning.

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 291 af 30. april 2003 om ændring af udlændingeloven som en del af 2003-proceduren for udsendelse af afviste asylansøgere. Efter den tidligere bestemmelse kunne Udlændingestyrelsen træffe bestemmelse om anvendelse af kostpengeordningen.

Udlændingestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af en indstilling fra politiet om, at den pågældende udlænding ikke medvirker til udsendelsen.

Efter praksis indstilles udlændinge med kostrelaterede sygdomme, gravide og familier med børn under syv år ikke til Udlændingestyrelsen til at blive omfattet af kostpengeordningen. Kostpengeordningen kan desuden undlades anvendt over for udlændinge, såfremt dette vil virke særligt belastende. Det vil bl.a. være tilfældet for så vidt angår uledsagede mindreårige asylansøgere og personer med visse livstruende sygdomme.

6.2.1.2. Overflytning til et andet indkvarteringssted

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, kan Udlændingestyrelsen bestemme, at en udlænding skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Bestemmelsen blev oprindeligt indsat i udlændingeloven som § 42 a, stk. 2, 3. pkt., ved lov nr. 686 af 17. oktober 1986 om ændring af udlændingeloven og var en præcisering af, at det er Udlændingestyrelsen, der træffer bestemmelse om, på hvilket indkvarteringssted en asylansøger skal tage ophold.

Bestemmelsen fik sin nuværende placering i § 42 a, stk. 7, ved lov nr. 425 af 31. maj 2000 om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og straffeloven.

Det er forudsat i 2003-proceduren, at udlændinge, der efter at have været på kostpengeordningen i en måned, fortsat ikke medvirker til udsendelsen, som led i de motivationsfremmende foranstaltninger, skal overflyttes til Center Sandholm. I praksis overflyttes afviste asylansøgere, som står umiddelbart foran en tvangsmæssig udsendelse, efter en konkret vurdering også til Center Sandholm.

6.2.1.3. Meldepligt

Efter udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 5, kan afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, pålægges at melde sig hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt), hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at

sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen.

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 291 af 30. april 2003, hvor det blev præciseret, at politiet også kan pålægge meldepligt for at sikre udlændingens medvirken til sagens behandling eller udrejsen. Efter den tidligere ordlyd var det i princippet afgørende for, at meldepligten kunne iværksættes, at der var risiko for, at udlændingen ville forsvinde eller holde sig skjult.

Det er i forarbejderne forudsat, at der – som led i 2003- proceduren for udsendelse af afviste asylansøgere – pålægges meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2, når udlændingen efter Udlændingestyrelsens flyttepåbud er blevet overflyttet til et udrejsecenter.

I praksis foregår det således, at Rigspolitiet, når de modtager underretning om, at overflytningen er effektueret, indkalder udlændingen til en afhøring. Ved afhøringen afklares udlændingens eventuelle medvirken til udsendelsen, og udlændingen pålægges herefter – ved manglende medvirken – meldepligt én gang ugentligt hos politiet inden for et nærmere angivet tidsrum, jf. udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 5. I praksis pålægges privat indkvarterede udlændinge som udgangspunkt ikke meldepligt.

6.2.1.4. Frihedsberøvelse

Efter udlændingelovens § 36, stk. 5, kan en afvist asylansøger (udlænding i udsendelsesposition), der ikke medvirker til udrejsen, frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og til udrejsen i øvrigt.

Bestemmelsen blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 291 af 30. april 2003 og skal ifølge de specielle bemærkninger understøtte den nye konsekvente procedure for udsendelse af afviste asylansøgere.

Formålet med bestemmelsen er, at politiet ved målrettet frihedsberøvelse kan motivere udlændingen til at opfylde en helt konkret oplysnings- eller handlepligt, som påhviler udlændingen, og som denne nægter at efterkomme.

Det følger heraf, at når udlændingen afgiver den påkrævede oplysning eller udfører den påkrævede handling, skal frihedsberøvelsen ophøre. Det antages derfor i de specielle bemærkninger, at frihedsberøvelsen normalt vil være relativt kortvarig. Samtidig anføres det, at bestemmelsen giver

mulighed for konkret at opretholde frihedsberøvelsen, indtil udlændingen medvirker på den påkrævede måde eller udrejses af landet.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at det ikke er en betingelse, at de mindre indgribende foranstaltninger efter den udlændingelovens § 34 ikke anses for tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen i øvrigt.

Det forudsættes i de specielle bemærkninger, at politiet alene iværksætter frihedsberøvelse efter § 36, stk. 5, hvis politiet klart over for udlændingen kan angive, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og udlændingen nægter at medvirke hertil.

Rigspolitiet har, siden hjemlen i udlændingelovens § 36, stk. 5, om frihedsberøvelse blev indsat i udlændingeloven pr. 1. maj 2003 og frem til cirka 1. oktober 2005, i et mindre antal tilfælde (31 personer) anvendt frihedsberøvelse over for udlændinge i udsendelsesposition for at motivere dem til at foretage konkrete, nødvendige handlinger (udfyldelse af ansøgningskemaer til hjemlandets myndigheder med henblik på udstedelse af rejsedokumenter).

Østre Landsret løslod i tre tilfælde ved kendelser af henholdsvis 30. september 2004, 8. marts 2005 og 1. april 2005 udlændinge, der igennem længere tid havde været frihedsberøvet i medfør af udlændingelovens § 36, stk. 5. Landsretten henviste til proportionalitetshensyn, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra f – længden af frihedsberøvelsen sammenholdt med udsigten til, at fortsat frihedsberøvelse ville formå udlændingen til at medvirke til udsendelsen.

På denne baggrund, og idet forholdsvis langvarige frihedsberøvelser ikke havde motiveret seks udlændinge til at medvirke til at tilvejebringe forudsætningerne for en (frivillig) udsendelse, sammenholdt med at der ikke var udsigt til, at der på kort sigt ville kunne skabes mulighed for en tvangsmæssig udsendelse af de pågældende, løslod Rigspolitiet de seks udlændinge ultimo september 2005.

Siden oktober 2005 har Rigspolitiet således ikke anvendt hjemlen til frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 5, idet erfaringerne har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt.

Efter udlændingelovens § 36, stk. 6, kan en afvist asylansøger, som ikke medvirker til udrejsen, frihedsberøves, hvis de mindre indgribende foranstaltninger i udlændingelovens § 42 a, stk. 11, (kostpengeordningen), § 42 a, stk. 7, (overflytning til et udrejsecenter) og § 34 (meldepligt) ikke er tilstrækkeligt til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Udlændingelovens § 36, stk. 6, blev indført samtidig med stk. 5 og har også til formål at understøtte foreslåede nye procedure for udsendelse af afviste asylansøgere.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at hensigten med bestemmelsen er at give politiet mulighed for at frihedsberøve en udlænding, der mere konsekvent nægter at medvirke til udrejsen eller udsendelse af landet, og hvor politiet ikke på anden måde kan formå udlændingen til at medvirke hertil. I modsætning til bestemmelsen i § 36, stk. 5, er det ikke en betingelse, at udlændingen nægter at medvirke til en konkret, enkeltstående oplysnings- eller handlepligt, men at udlændingen generelt ikke medvirker til udrejsen eller udsendelse af landet.

Ifølge de specielle bemærkninger til bestemmelsen vil frihedsberøvelse normalt først være relevant sidst i 2003-proceduren for udsendelse af afviste asylansøgere. Bestemmelsen vil dog kunne anvendes tidligere, hvis det efter en konkret vurdering skønnes nødvendigt at frihedsberøve udlændingen for at sikre den pågældendes medvirken til udrejsen eller udsendelsen, fordi det vil være nytteløst at anvende de mindre indgribende foranstaltninger, der er et led i 2003-proceduren.

Det er således ikke hensigten med bestemmelsen, at alle afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen eller en udsendelse af landet, og som er pålagt meldepligt, indkvarteret i et udrejsecenter og omfattet af kostpengeordningen, skal frihedsberøves.

Det vil således bero på en konkret vurdering, om politiet finder, at frihedsberøvelse vil kunne motivere udlændingen til at medvirke til udrejsen. Er dette ikke tilfældet, skal politiet ikke iværksætte frihedsberøvelse efter bestemmelsen i § 36, stk. 6.

Siden oktober 2005 har Rigspolitiet således ikke anvendt hjemlen til frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 6, idet erfaringerne har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt.

6.2.1.5. Administrativ udvisning ved manglende efterlevelse af udrejsefrist

Efter udlændingelovens § 25 b, stk. 2, som blev indsat ved lov nr. 248 af 30. marts 2011, skal en udlænding, som er pålagt at udrejse straks, eller som ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, udvises med indrejseforbud, medmindre særlige grunde taler herimod. Bestemmelsen betyder – udover et indrejseforbud i Danmark – også, at den pågældende indberettes til SIS (Schengen-informationssystemet), således at en senere ansøgning om visum eller opholdstilladelse inden for Schengenområdet vil kræve konsultation. Bestemmelsens formål er bl.a. at motivere

udlændinge uden lovligt ophold til at overholde en udrejsefrist med henblik på at bevare muligheden for at indrejse i Schengenområdet på et senere tidspunkt.

6.2.2 Lovforslagets indhold

Det fremgår af asylaftalen, at den nuværende generelle anvendelse af udlændingelovens motivationsfremmende foranstaltninger over for alle afviste asylansøgere bør afløses af en mere målrettet anvendelse. Der henvises i den forbindelse til Rigspolitiets anbefalinger til Embedsmandsudvalget.

Aftalen opstiller en række principper for den mere målrettede anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger.

For det første fremgår det af aftalen, at der skal ske en klar markering over for den enkelte asylansøger, når denne får endeligt afslag på asyl. Afviser den pågældende at medvirke til sin udrejse, skal de motivationsfremmende foranstaltninger i form af kostpengeordningen og administrativ udvisning finde anvendelse på samme måde som i dag.

For det andet skal det – i forhold til de øvrige motivationsfremmende foranstaltninger (overflytning til udrejsecenter, meldepligt og frihedsberøvelse) – i højere grad være muligt at vurdere, hvilke foranstaltninger der bedst muligt kan fremme eller tilskynde den enkelte til at udrejse. Den nuværende generelle og standardiserede brug af disse foranstaltninger skal således afløses af en mere målrettet anvendelse, således det i praksis bliver muligt i højere grad at vurdere, hvilke foranstaltninger der bedst muligt kan fremme eller tilskynde den enkelte til frivilligt at rejse hjem.

Endelig fremgår det af aftalen, at der skal der tages hensyn til børn, når der træffes beslutning om motivationsfremmende foranstaltninger.

Hertil kommer, at det fremgår af aftalen, at der med udmøntningen af aftalen skal iværksættes en mere målrettet indkvartering af asylansøgere i centersystemet. I den forbindelse skal de afviste asylansøgere, herunder udlændinge på tålt ophold, i videst muligt omfang indkvarteres i asylcentre, hvor deres fokus på hjemrejse og genetablering i hjemlandet bedst muligt kan håndteres og støttes, mens nyankomne asylansøgere indkvarteres i modtagecentre, der er målrettet denne gruppe af asylansøgere, og hvor deres behov bedre kan tilgodeses.

Der foreslås derfor ingen ændring i reglerne om kostpengeordningen eller administrativ udvisning.

Da frihedsberøvelse ikke længere anvendes som motivationsfremmende foranstaltning, jf. ovenfor afsnit 6.2.1.4., foreslås der heller ingen ændring af reglerne herom.

Med asylaftalen gøres der op med den generelle og standardiserede brug af de øvrige motivationsfremmende foranstaltninger, som blev indført ved lov nr. 291 af 30. april 2003 som del af den såkaldte nye konsekvente procedure for udsendelse af afviste asylansøgere.

En mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger skal også ses i lyset af forslagene om at give asylansøgere og afviste asylansøgere, der har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder, adgang til arbejdsmarkedet og til at flytte uden for asylcentrene. Det er således efter forslaget en betingelse for at opnå disse fordele, at den pågældende medvirker til sagens oplysning og eventuelt udrejsen uden ugrundet ophold. Efter Justitsministeriets opfattelse vil en mere målrettet anvendelse af de øvrige motivationsfremmende foranstaltninger også stemme bedre overens med den mere målrettede rådgivning om muligheden for økonomisk støtte, jf. ovenfor afsnit 6.2.

En mere målrettet anvendelse vil også ifølge embedsmandsudvalget styrke myndighedernes indsats, idet den kan koncentreres om de sager, hvor der vurderes at være en effekt af de motivationsfremmende foranstaltninger. Hertil kommer, at det også gør det muligt for politiet mere effektivt at tilrettelægge sagsbehandlingen og dermed optimere ressourceanvendelsen.

På den baggrund lægges der med forslaget op til, at anvendelsen af de motivationsfremmende foranstaltninger i form af overførsel til et udrejsecenter og meldepligt i højere grad tager udgangspunkt i den enkelte sag, således at motivationsfremmende foranstaltninger alene anvendes, hvor disse konkret og reelt kan anses for at have en nytteværdi i forhold til den konkrete udsendelse.

Om de motivationsfremmende foranstaltninger vurderes at have en effekt i den enkelte sag vil bero på en konkret vurdering. Det vil i denne vurdering bl.a. indgå, hvor længe den afviste asylansøger har været i udsendelsesposition samt udsigterne til at kunne gennemføre en tvangsmæssig udsendelse.

De motivationsfremmende foranstaltninger bør efter Justitsministeriets opfattelse ikke anvendes over for udlændinge fra lande, hvortil de danske udlændingemyndigheder – på grund af de generelle oplysninger om den sikkerhedsmæssige og menneskeretlige situation – har besluttet at stille tvangsmæssige udsendelser i bero.

Når der ikke må ske tvangsmæssig udsendelse af afviste asylansøgere, bør de pågældende heller ikke pålægges motivationsfremmende foranstaltninger med henblik på at motivere en frivillig udrejse.

Der henvises i den forbindelse også til, at kravet om medvirken i disse situationer er fraveget i forhold til at få lov til at bo uden for centrene og for at blive tilknyttet arbejdsmarkedet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, 5 og 8.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Bruttoskatteordningen for asylansøgere skønnes ikke at have nævneværdige provenumæssige konsekvenser. Den foreslåede bruttobeskatning af asylansøgere skønnes at have meget begrænsede administrative konsekvenser for SKAT.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

[Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.]

9. Administrative konsekvenser for borgerne

[Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.]

10. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Danske Advokater, Amnesty International, Ankestyrelsen, Børnerådet, Børns Vilkår, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors Landskontoret, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Det Kriminalpræventive Råd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Finansrådet, Flygtningenævnet, Flygtninge Under Jordan, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færørenes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, Kommunernes Landsforening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Migrantkvinder, Red Barnet, RCT – Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, Rehabiliteringscentret for Etniske kvinder i Danmark (R.E.D), Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Røde Kors Asylkontoret, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Ægteskab uden Grænser, 3F, Kristelig Fagbevægelse, Beskæftigelsesrådet, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Landbrug, Danske Erhvervsskoler, Danske Regioner, Danske Udlejere, Handels, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet, Lejernes Landsorganisation i Danmark og Professionshøjskolernes Rektorkollegium.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		
Administrative kon-		

sekvenser for erhvervslivet		
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Udlændingeloven)

Til nr. 1 (13, stk. 1)

Ændringen er en konsekvensrettelse som følge af indsættelsen af en ny § 14 a, jf. bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 1, nr. 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.

Til nr. 2 (§ 14 a)

Den foreslåede bestemmelse i § 14 a indebærer, at asylansøgere får adgang til at tage beskæftigelse uden indhentelse af arbejdstilladelse på visse betingelser. Beskæftigelsen kan have karakter af såvel fuldtids- som deltid-beskæftigelse og omfatte enhver form for ordinær beskæftigelse uden offentligt tilskud. Det forudsættes, at løn- og ansættelsesvilkår er sædvanlige.

Det er en betingelse for at få adgang til at tage beskæftigelse, at asylansøgeren har haft ophold her i landet i mere end 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl. Det er desuden en betingelse, at der er truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. udlændingelovens § 48 e, stk. 1.

Endvidere stilles der krav om, at den pågældende asylansøger medvirker til sagens oplysning og efter afslag på eller frafald af ansøgningen medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold.

Medvirken indebærer, at kommer til aftalte møder med myndighederne og for eksempel afgiver forklaring og fremlægger de dokumenter, som er medbragt til Danmark, eller som ansøgeren ville kunne fremskaffe uden at eskponere sig over for hjemlandets myndigheder. Medvirken indebærer endvidere, at asylansøgeren deltager i sprogtest, aldersundersøgelse, torturundersøgelse eller anden undersøgelse, og at ansøgeren samtykker til indhentelse af ansøgerens asylsag i andre europæiske lande.

I udsendelsesfasen indebærer medvirken, at udlændingen underskriver en erklæring om, at den pågældende vil medvirke til udrejsen. Desuden skal den pågældende meddele de fornødne oplysninger til, at politiet kan fremskaffe rejsedokumentation til udrejsen, om nødvendigt give møde på hjemlandets ambassade i Danmark med henblik på at få udstedt rejsedokument

eller lade sig fremstille for en delegation fra hjemlandet med henblik på at fastslå identiteten.

Kravet om medvirken skal være opfyldt på det tidspunkt, hvor udlændingen aktuelt ønsker beskæftigelse, ligesom det som hovedregel er en betingelse, at udlændingen løbende under beskæftigelsen medvirker til sagens behandling efter udlændingelovens regler.

Hvis udlændingen på et tidspunkt ophører med at medvirke, vil det således som det klare udgangspunkt bevirke, at den pågældende ikke længere er omfattet af ordningen. Dog skal asylansøgeren kunne forblive på arbejdsmarkedet, såfremt den pågældende straks genoptager sin medvirken til sagens behandling eller gennemførelse af en udsendelse. Også i tilfælde, hvor der er forløbet en længere periode mellem en første unkladelse af medvirken og en efterfølgende unkladelse af medvirken, kan der efter omstændighederne ses bort fra den manglende medvirken, hvis asylansøgeren straks genoptager sin medvirken.

Herudover kan kravet om medvirken fraviges i helt særlige tilfælde, herunder hvis asylansøgeren på baggrund af de generelle forhold i hjemlandet ikke kan blive udsendt tvangsmæssigt, og de danske udlændingemyndigheder således ikke kan effektuere afgørelsen om udsendelse. Kravet om medvirken vil dog genindtræde, så snart berostillelsen af de tvangsmæssige udsendelser til det givne land ophæves.

Manglende medvirken på grund af lovligt forfald (som f.eks. sygdom) skal heller ikke have konsekvenser. Også i tilfælde af længevarende, alvorlig sygdom vil der efter omstændighederne kunne ses bort fra manglende medvirken, herunder hvis den pågældende er så svækket, at krav om medvirken savner mening, fordi den pågældende ikke ville kunne udsendes på grund af sin tilstand. Efter stk. 2 er visse persongrupper undtaget fra ordningen. Det gælder personer på tålt ophold, personer udvist ved dom, personer, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller personer, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter en af de i § 53 b beskrevne procedurer. Udlændingestyrelsen skal godkende asylansøgerens påbegyndelse af beskæftigelse, og styrelsen indgår en kontrakt med den pågældende herom. I den forbindelse påser styrelsen, at løn- og ansættelsesvilkår er sædvanlige. Desuden træffer Udlændingestyrelsen, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som har taget beskæftigelse og ikke længere opfylder betingelserne herfor, ikke længere har ret til at tage beskæftigelse. Styrelsens afgørelser kan påklages til Justitsministeriet.

Til nr. 3 (§ 33, stk. 2)

Forslaget indebærer, at fristen for frivillig udrejse ved endeligt afslag på asyl, afslag på humanitær opholdstilladelse og afslag på opholdstilladelse for uledsagede mindreårige fastsættes til 15 dage, medmindre der er tale om påtrængende tilfælde.

Til nr. 4 (§ 34, stk. 2)

Forslaget indebærer, at bestemmelsen i § 34, stk. 2, nr. 5, om meldepligt for afviste asylansøgere flyttes til et nyt selvstændigt stk. 3.

Formålet med ændringen er at målrette brugen af meldepligt som en motivationsfremmende foranstaltning i udsendelsessager.

Efter det nye stk. 2 kan politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, hvis udlændingen er omfattet af en af bestemmelserne i § 34, stk. 2, nr. 1-4.

Til nr. 5 (§ 34, stk. 3)

I forbindelse med indførelsen af 2003-proceduren for udsendelse af afviste asylansøgere er det i forarbejderne til lov nr. 291 af 30. april 2003 forudsat, at der skal pålægges en afvist asylansøger meldepligt, når der er sket overflytning til Center Sandholm.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, lægges der med dette lovforslag op til en mere målrettet brug af de motivationsfremmende foranstaltninger.

Efter det nye stk. 3 kan politiet, når det drager omsorg for udrejsen, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt., hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i hovedtræk den tidligere bestemmelse i § 34, stk. 2, nr. 5, idet den dog alene vedrører udrejsen.

Det skal således efter bestemmelsen fortsat være muligt at pålægge en afvist asylansøger systematisk meldepligt (om fornødent dagligt) for at motivere vedkommende til at udrejse.

Efter bestemmelsen forudsættes det dog, at det konkret skønnes hensigtsmæssigt at pålægge meldepligt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen.

Som anført i de almindelige bestemmelser afsnit 6.2.2, vil dette bero på en konkret vurdering af den enkelte sag. Ved vurderingen heraf vil bl.a. indgå, hvor længe den afviste asylansøger har været i udsendelsesposition samt udsigterne til at kunne gennemføre en tvangsmæssig udsendelse. I den sammenhæng vil politiets erfaringer i forhold til de forskellige modtagerlande typisk være relevante at inddrage.

Det vil også kunne indgå i vurderingen, om det fornødne grundlag for en tvangsmæssig udsendelse er til stede. Hvis dette er tilfældet vil udlændingens samarbejde typisk ikke længere være nødvendigt, og der vil i disse tilfælde ikke være grundlag for at pålægge motivationsfremmende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken til udrejsen. Omvendt vil det kunne være nødvendigt at benytte foranstaltninger med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse ved udsendelsens gennemførelse.

Viser det sig senere, at udlændingens samarbejde igen er nødvendigt, f.eks. fordi hjemlandet ikke kan identificere den pågældende på baggrund af de afgivne oplysninger, vil der igen kunne pålægges meldepligt.

Det vil normalt være en forudsætning for at pålægge en udlænding meldepligt, at vedkommende på baggrund af et flyttepåbud fra Udlændingestyrelsen er overflyttet til et udrejsecenter. Meldepligt vil imidlertid også kunne pålægges, selvom udlændingen ikke er blevet overflyttet. Det vil navnlig kunne være tilfældet, hvis det af hensyn til en afvist asylansøgers børn ikke er fundet hensigtsmæssigt at overflytte familien til et udrejsecenter.

Til nr. 6 (§ 42 a, stk. 4)

Forslaget indebærer, at en asylansøger, der i kraft af adgangen til at tage beskæftigelse har en lønindkomst, der overstiger de kontante ydelser, som den pågældende er berettiget til efter § 42 b, kan pålægges at betale husleje, hvis den pågældende og dennes familie fortsat er indkvarteret på eller i tilknytning til et asylcenter. Huslejen forudsættes at svare til de faktiske udgifter. Afhængigt af lønindkomstens størrelse kan asylansøgeren også pålægges at betale for indkvartering af ægtefælle og børn.

Afgørelse om betaling for indkvartering træffes af Udlændingestyrelsen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.4.

Til nr. 7 (§ 42 a, stk. 7)

Efter den gældende bestemmelse i stk. 7, kan Udlændingestyrelsen bestemme, at en udlænding omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, skal tage ophold efter styrelsens nærmere bestemmelse, uanset om den pågældende selv har tilstrækkelige midler til sit underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser. Bestemmelsen bruges bl.a. til at pålægge udlændinge, som ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelser om indkvartering, herunder flytning fra et center til et andet, at tage ophold på det pågældende indkvarteringscenter. Herudover bruges bestemmelsen også som en motivationsfremmende foranstaltning, jf. ovenfor afsnit 6.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Med den foreslåede bestemmelse, som bliver den almindelige indkvarteringsregel, fremhæves det, at Udlændingestyrelsen ved indkvarteringen så vidt muligt skal tage hensyn til, om der er tale om nyankomne asylansøgere eller afviste asylansøgere. Indkvarteringen er allerede i dag i et vist omfang målrettet, men med ændringen tydeliggøres dette.

Bestemmelsen formål er således at sikre en mere målrettet indkvartering, således at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, den enkelte ansøger befinder sig i. Det forudsættes, at bestemmelse om indkvartering i udsendelsesfasen sker i samarbejde med Rigspolitiet.

Den mere målrettede indkvartering indebærer bl.a., at nyankomne asylansøgere i videst muligt omfang skal indkvarteres i modtagecentre, mens afviste asylansøgere, herunder udlændinge på tålt ophold, i videst muligt omfang indkvarteres i andre centre. Herudover indebærer bestemmelsen, at der ved indkvarteringen også vil skulle tages hensyn til sårbare personer, herunder uledsagede mindreårige, seksuelle minoriteter og transkønnede.

Efter bestemmelsen vil Udlændingestyrelsen også kunne bestemme, at der vil skulle ske flytning af en udlænding fra et center til et andet. Det er ikke muligt udtømmende at angive de hensyn, som kan begrunde en flytning. En flytning vil således bl.a. kunne være begrundet i den almindelige indkvarteringssituation, herunder Udlændingestyrelsens ønske om en mere effektiv udnyttelse af centerkapaciteten. Hertil kommer, at almindelige ordenshensyn også vil kunne begrunde en flytning. Der kan være opståede modsætningsforhold mellem udlændinge på et center, som nødvendiggør

en flytning, ligesom en flytning kan være nødvendigt, hvis en udlænding f.eks. har udvist voldelig og truende adfærd over for personalet.

Herudover skal Udlændingestyrelsen også kunne pålægge en udlænding at tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken sagens behandling eller udrejsen. Bestemmelsen kan således også anvendes som en motivationsfremmende foranstaltning.

Vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt at pålægge en afvist asylansøger at tage ophold på et bestemt center beror på en konkret vurdering af bl.a. hvor længe den afviste asylansøger har været i udsendelsesposition samt udsigterne til at kunne gennemføre en tvangsmæssig udsendelse. Det vil også kunne indgå i vurderingen, om det fornødne grundlag for en tvangsmæssig udsendelse er til stede eller ej. Hvis det ikke er til stede vil udlændingens samarbejde med Rigspolitiet, Nationalt Udlændingecenter (NUC) typisk være påkrævet, hvilket vil kunne begrunde en overflytning til et center tæt på NUC's afdeling i Center Sandholm.

Efter det foreslåede 3. punktum kan Udlændingestyrelsen, hvis en udlænding ikke efterkommer Udlændingestyrelsens anvisning om indkvartering, pålægge udlændingen at tage ophold på det pågældende indkvarteringssted. I praksis er der ikke problemer med at få udlændingene til at efterkommer Udlændingestyrelsens anvisninger om indkvartering, og indkvarteringen sker i disse situationer som led i Udlændingestyrelsens almindelige virksomhed og har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Et pålæg vil derimod udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring skal iagttages.

Udlændingestyrelsens afgørelser kan ikke påklages til Justitsministeriet. Dette svarer til den gældende ordning.

Til nr. 8 (§ 42 a, stk. 8)

Den gældende ordning, hvorefter afviste asylansøgerfamilier med børn har mulighed for indkvartering i en særlig bolig i tilknytning til eller uden for asylcenteret, lovfæstes, idet tilbud herom efter lovforslaget gives allerede, når mindst en af forældrene har opholdt sig i Danmark i mere end 12 måneder efter endeligt afslag på asyl. Boligerne placeres inden for en rimelig afstand til asylcentre, således at asylansøgerfamilien bevarer tilknytningen og kan gøre brug af centrene tilbud.

Tilbuddet om indkvartering i særlige boliger gives ikke til familier, hvis asylsag er blevet behandlet som åbenbart grundløs efter procedurerne i § 53 b. Herudover er det en forudsætning for at blive tilbudt en særlig bolig, at familiens medlemmer ikke er udvist ved dom, opholder sig på tålt ophold, har begået kriminalitet eller har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold.

Efter forslaget 3. pkt. skal en afvist asylansøgerfamilie, der er indkvarteret i en særlig bolig uden for et asylcenter, jf. den foreslåede § 42 a, stk. 8, overflyttes til et udrejsecenter, når familiens medlemmer ikke længere opfylder betingelserne i bestemmelsen, medmindre helt særlige grunde taler derimod. Det vil navnlig være tilfældet, hvis hensynet til børnenes skolegang og trivsel taler afgørende mod en flytning.

Udlændingestyrelsens afgørelser efter dette stykke kan påklages til Justitsministeriet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.6.

Til nr. 9 (§ 42 b, stk. 15)

Den foreslåede ændring indebærer, at den lønindkomst, som en asylansøger oppebærer i kraft af den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 og 16, skal modregnes i de ydelser, som en asylansøger modtager efter udlændingelovens § 42 b. Udlændingestyrelsen bemyndiges til at fastsætte de nærmere principper for modregningen. Indtægter fra børn under 18 år bør ikke modregnes i forældrenes ydelser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.4.

Til nr. 10 (§ 42 c, stk. 2)

Ændringen indebærer, at en indkvarteringsoperatørs kontrakt med en asylansøger om dennes adgang og pligt til at deltage i aktivering og undervisning skal tage fornødent hensyn til den pågældendes eventuelle beskæftigelse.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.6.

Til nr. 11 (§ 42 f, stk. 1)

Den foreslåede ændring indebærer, at asylansøgerkurset også kommer til at indeholde oplysninger om danske arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold, således at asylansøgerne rustes til at benytte sig af de foreslåede ordninger med adgang til at beskæftigelse og flytte ud af asylcentrene.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.1.

Til nr. 12 (§ 42 f, stk. 2)

Ændringen indebærer, at asylansøgere, som efter Udlændingestyrelsens afgørelse kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1, får mulighed for at modtage danskundervisning som supplement til det eksisterende tilbud om engelskundervisning, således at asylansøgeren får valgfrihed med hensyn til modtagelse af sprogundervisningen.

Dette tilbud vil navnlig være relevant for – men er ikke begrænset til – de asylansøgere, der er i målgruppen for beskæftigelse og adgangen til at flytte ud af asylcentre.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.3.

Til nr. 13 (§ 42 f, stk. 5)

Ændringen er en konsekvensrettelse som følge af ændringen i lovforslagets § 1, nr. 11, således at 17-årige asylansøgere på samme måde som asylansøgere over 18 år får mulighed for at modtage danskundervisning som supplement til det eksisterende tilbud om engelskundervisning.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 14, og de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.3.

Til nr. 14 (§ 42 f, stk. 8)

Den foreslåede ændring indebærer, at kredsen af eksterne aktører, som kan inddrages i undervisningen af asylansøgere, udvides, således at den undervisning og aktivering, der tilbydes asylansøgere, også kan ske i samarbejde med for eksempel private organisationer og foreninger.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.

Til nr. 15 (§ 42 g)

Den foreslåede ændring præciserer, at også asylansøgende børn, der er flyttet uden for et asylcenter, har pligt til at deltage i undervisning på lige fod med asylansøgerbørn, der er indkvarteret i et asylcenter og forsørges af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.

Til nr. 16 (§ 42 g, stk. 2)

Bestemmelsen giver asylansøgere, som er optaget på en ungdoms- eller erhvervsuddannelse, adgang til at deltage i et lønnet såvel som ulønnet praktikforløb som led i uddannelsen. Da praktik som led i en ungdomsud-dannelse betragtes som undervisning, stilles der ikke krav om medvirken.

Såfremt den pågældende asylansøger opnår en lønindkomst, skal der ske fradrag i forsørgelse og betaling for indkvartering efter samme principper, som anvendes i forbindelse med opnåelse af beskæftigelse, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 5.2.2.

Til nr. 17 (§ 42 k og l)

Den foreslåede § 42 k giver asylansøgere ret til at flytte ud af asylcentre, hvis de selv kan finansiere egen bolig. Muligheden gælder såvel enlige som familier.

For det første kræves, at udlændingen har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder fra det tidspunkt, hvor ansøgning om asyl blev indgivet, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1. Betingelsen svarer til, hvad der gælder for så vidt angår den ovenfor foreslåede ordning om adgang til arbejdsmarkedet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Det er desuden en betingelse, at den pågældende asylansøger kan forsørge sig selv og sin husstand. Således skal asylansøgeren dokumentere en lønindkomst, der sætter den pågældende i stand til at forsørge sig selv og sin husstand. Selvforsørgelseskravet er opfyldt, hvis den samlede indtægt oppebåret af husstandens medlemmer over 18 år kan forsørge familien. I praksis vil adgangen til at flytte i egen bolig oftest forudsætte, at asylansøgeren har opnået beskæftigelse, men beskæftigelse er ikke i sig selv en betingelse.

Den enkelte asylansøger må selv skaffe boligen. Der kan være tale om et almindeligt lejemål, herunder fremleje, i en beboelsesejendom eller villa. Der kan endvidere være tale om leje af et klubværelse mv., ligesom flere enlige kan bo sammen i en større lejlighed. En asylansøger vil ikke have adgang til at erhverve fast ejendom, jf. ejendomserhvervsloven. Det er en betingelse, at principperne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering af flygtninge respekteres.

Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen stiller krav til boligens standard, herunder varme, el, adgang til køkken, toilet og bad, samt at lejemålet har

en størrelse, der gør den egnet til beboelse af en husstand af det pågældende omfang. Udlændingestyrelsen bemyndiges til at fastsætte de nærmere krav, således at det sikres, at asylansøgere er indkvarterede under ordentlige forhold.

Det er desuden en betingelse, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag, og at udlændingen efter afslag eller frafald af ansøgningen medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold. Dette svarer således til den foreslåede ordning om adgang til arbejdsmarkedet. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.2., og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Udlændingestyrelsen godkender, at udlændingen flytter i egen bolig og påser i den forbindelse, at betingelserne herfor er opfyldt.

Hvis en ansøger er flyttet ud af asylcenteret og herefter ophører med at medvirke, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, at den pågældende skal tage ophold efter styrelsens bestemmelse. Udlændingestyrelsen skal i den forbindelse i videst muligt omfang sørge for, at asylansøgere indkvarteres, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, asylansøgeren befinder sig i. Dette kan dog i helt særlige tilfælde fraviges, hvis det konkret vurderes, at hensyn til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold uden for et asylcenter, uanset at forældrene i en kortere periode ikke samarbejder med myndighederne.

Hvis en uledsaget mindreårig, som har opnået beskæftigelse, ønsker at udflytte i egen bolig, foretager Udlændingestyrelsen en konkret vurdering af den mindreåriges tarv. I vurderingen skal blandt andet indgå, om flytningen kan være med til at øge den unges generelle trivsel og ruste den pågældende til tilværelsen efter tiden som asylansøger, uanset om det måtte være i Danmark eller i hjemlandet.

Endelig foreslås en række persongrupper undtaget fra forslaget om ret til at flytte i egen bolig. Det drejer sig om personer, der er på tålt ophold, udvist ved dom, idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller hvis ansøgning om opholdstilladelse behandles efter procedurerne beskrevet i udlændingelovens § 53 b. Disse persongrupper foreslås også undtaget fra adgangen til at tage beskæftigelse.

En asylansøger, der får afslag på en ansøgning om at flytte i egen bolig, vil kunne klage over Udlændingestyrelsens afgørelse til Justitsministeriet. Ligeledes vil Udlændingestyrelsens afgørelse om, at en asylansøger, der er

flyttet i egen bolig, ikke længere har ret til dette, kunne påklages til Justitsministeriet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.1.

Retten til at flytte i egen bolig suppleres af den foreslåede § 42 1, hvorefter asylansøgere inden for de afsatte økonomiske rammer kan få tilbud om en selvstændig bolig. Ved tilbud om selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter er den enkelte asylansøger fortsat tilknyttet et asylcenter og undergivet Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om undervisning og aktivering gennem indkvarteringsoperatøren.

Det er en betingelse for at få tilbud om en selvstændig bolig, at asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl, og at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25 eller omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b, har ikke ret til at flytte i selvstændig bolig. Målgruppen svarer til målgruppen for den ovenfor beskrevne adgang til at tage beskæftigelse, hvorfor der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Der stilles desuden krav om medvirken. Der henvises til det ovenfor anførte for så vidt angår egen bolig og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Forslaget indebærer, at den enkelte indkvarteringsoperatør og Udlændingestyrelsen tilvejebringer et tilbud om en selvstændig bolig til de asylansøgere, der er omfattet af målgruppen.

Forslaget har karakter af en tilbudsordning, hvorefter der kan gives et tilbud om selvstændig bolig, men hvor den enkelte asylansøger bevarer kontakten til asylcentret. De pågældende asylansøgere vil fortsat være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og vil være tilknyttet et asylcenter og omfattet af en kontrakt mellem indkvarteringsoperatøren og den enkelte. De pågældende vil således løbende skulle deltage i de undervisnings- og aktiveringstilbud, som asylansøgere får tilbudt under opholdet i et asylcenter.

Tilbuddet kan gives såvel til enlige som familier. Tilbud om en selvstændig bolig bør efter asylaftalen målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation styrkes mest af en flytning. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om en familie med børn, eller hvis der er tale om en asylansøger, som har sundhedsmæssige eller personlige problemer mv., og som kan have gavn af egen bolig.

I det omfang, der er ledige boliger, vil der endvidere kunne tilbydes andre grupper af asylansøgere mulighed for at flytte ud af asylcentre, herunder enlige asylansøgere, hvor hensynet til muligheden for en mere normal hverdag kan tale for adgang til tilbud om egen bolig. Hvis Udlændingestyrelsen vurderer, at en asylansøger har behov for støtte, der bedst kan tilbydes ved fortsat ophold i et asylcenter, eller hvor der i øvrigt foreligger forhold, der tilsiger, at den pågældende fortsat bør være indkvarteret i et asylcenter – f.eks. fordi det vurderes, at den pågældende vil have vanskeligt ved at klare sig uden for et asylcenter – vil asylansøgeren ikke få tilbud om at flytte i en selvstændig bolig. Således skal uledsagede mindreårige som udgangspunkt fortsat indkvarteres på de særlige asylcentre til børn og unge. Dog kan der i forbindelse med etableringen af selvstændige boliger i tilknytning til asylcentre efter behov etableres bofællesskaber for uledsagede mindreårige asylansøgere.

Ved afgørelse af, hvorvidt en asylansøger skal tilbydes en selvstændig bolig uden for et asylcenter, skal indgå, om den pågældende tidligere har boet uden for asylcentre, men er blevet tilbageflyttet på grund af manglende medvirken. I så fald skal andre asylansøgere, som venter på at få mulighed for at flytte ud af et asylcenter, først have tilbud om en selvstændig bolig. Den pågældende skal dog ikke afvente senere ankomne asylansøgers flytning.

Tilbuddet om at flytte i en selvstændig bolig foreslås etableret som en udbudsstyret ordning, således at der inden for de økonomiske rammer foreslås afsat midler til etablering af et vist antal boliger. I det omfang alle boliger er optaget, vil der ikke kunne tilbydes egen bolig, før en af de eksisterende boliger bliver ledig, uanset at den pågældende asylansøger opfylder betingelserne for at flytte i selvstændig bolig.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.2.

Den nuværende mulighed for at tillade privat indkvartering udvides, således at asylansøgere på visse betingelser kan få tilladelse til privat indkvartering hos herboende slægtninge eller bekendte og samtidigt modtage kontante ydelser fra Udlændingestyrelsen. Det forudsættes, at indkvarteringen

sker i overensstemmelse med principperne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering af flygtninge.

Det er en betingelse for at få tilladelse til privat indkvartering, at asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om asyl, og at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1. Disse betingelser gælder imidlertid ikke for udlændinge, der ønsker privat indkvartering hos herboende ægtefælle.

Udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25 eller omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet, eller udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter de i § 53 b beskrevne procedurer, har ikke ret til at blive indkvarteret privat. Målgruppen svarer til målgruppen for den ovenfor beskrevne adgang til at tage beskæftigelse, hvorfor der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Der stilles desuden krav om medvirken. For en nærmere beskrivelse af medvirkenskravet henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Hvis betingelserne er opfyldt, bør der generelt gives tilladelse til privat indkvartering under forudsætning af, at den pågældende fortsat er tilknyttet et asylcenter og dermed løbende kan være i kontakt med et asylcenter. Der lægges herved vægt på, at den private indkvartering, hvis denne sker i nærheden af og med tilknytning til et asylcenter, vil svare til et tilbud om selvstændig bolig. For så vidt angår mindreårige, der ønsker privat indkvartering uden medflyttende værge, forudsætter dette imidlertid, at Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler for privat indkvartering.

En asylansøger, der er privat indkvarteret, vil kunne tage beskæftigelse på lige fod med andre asylansøgere. De generelle betingelser for at tage beskæftigelse skal være opfyldt. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Hvis en ansøger er privat indkvarteret eller flyttet i selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter og herefter ophører med at medvirke, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, at den pågældende skal tage ophold efter styrelsens bestemmelse. Udlændingestyrelsen skal i den forbindelse i videst muligt omfang sørge for, at asylansøgere indkvarteres, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, asylansøgeren befinder sig i. Dette kan dog i helt særlige tilfælde fraviges, hvis

det konkret vurderes, at hensyn til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold uden for et asylcenter, uanset at forældrene i en kortere periode ikke samarbejder med myndighederne.

Flytning ud af et asylcenter skal ske i overensstemmelse med principperne i integrationslovens regler om boligplacering af flygtninge. Dette indebærer, at den enkelte asylansøger ikke kan tage eller tilbydes bopæl i en kommune, der efter integrationsloven ikke skal modtage flygtninge, jf. integrationslovens kapitel 3, hvorefter der fastsættes kvoter for, hvor mange flygtninge der skal boligplaceres i henholdsvis de enkelte regioner og kommuner. På den måde sikres det, at en asylansøger, der er flyttet ud fra et asylcenter, og som meddeles opholdstilladelse her i landet, ikke tvinges til at flytte, fordi den pågældende har bosat sig i en kommune, der ikke skal modtage flygtninge efter integrationslovens regler herom.

Udlændingestyrelsens afgørelser efter §§ 42 k-1 kan bortset fra spørgsmålet om boligens geografiske placering påklages til Justitsministeriet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.2. og 4.2.3.

Til nr. 18 (§ 43 a, stk. 8)

Med forslaget lægges der op til, at alle afviste asylansøgere med en udrejsefrist skal tilbydes uvildig rådgivning om hjemrejsen herunder om muligheden for at få økonomisk støtte til hjemrejsen efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2.

Den styrkede rådgivning skal give den afviste asylansøger en bedre og mere klar forståelse af den pågældendes situation, herunder at den pågældende skal udrejse, og at man ikke ved at nægte udrejse kan få lovligt ophold her i landet. Den styrkede rådgivning skal også give den afviste asylansøger en bedre forståelse af, hvordan en frivillig hjemrejse kan tilrettelægges mest hensigtsmæssigt, samt hvilke muligheder den enkelte har for en vellykket genetablering i hjemlandet herunder i form af økonomisk støtte. Det nærmere indhold af rådgivningen fastlægges af Udlændingestyrelsen.

Med forslaget lægges der op til, at den styrkede rådgivning skal være uvildig. Dette skal efter forslaget sikres ved at overlade rådgivningsopgaven til en eller flere humanitære organisationer. Det forudsættes i den sammenhæng, at den eller de humanitære organisationer, som får til opgave at yde rådgivningen, har et solidt kendskab til udsendelsesarbejdet, herunder ikke mindst hvilke muligheder der er for at få støtte til frivillig tilbagevenden og genetablering. Det forudsættes også, at den eller de humanitære organi-

sationer er i stand til at oplyse om forholdene modtagerlandene. Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med den eller de humanitære organisationer, som får ansvaret for den uvildige rådgivning.

Den styrkede rådgivning skal efter den foreslåede bestemmelse finde sted hurtigst muligt efter det endelige afslag på asyl eller afslag på humanitær opholdstilladelse, og så vidt muligt inden for udrejsefristen, som efter ændringen af § 34, stk. 2, som udgangspunkt vil være på 15 dage, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Det foreslås, at den uvildige rådgivning tilbydes til alle afviste asylansøgere med en udrejsefrist, der kan modtage økonomisk støtte til hjemrejsen efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2.

Til nr. 19 (§ 44 a, stk. 10)

Den foreslåede ændring er en konsekvensrettelse som følge af indsættelsen af § 14 a, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.

Til nr. 20 (§ 46 a, stk. 1)

Ændringen er en konsekvensrettelse som følge af lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 21 (§ 46 a, stk. 1)

Ændringen indebærer, at Udlændingestyrelsens vurdering af, hvorvidt en bolig, som asylansøgeren ønsker at flytte til, er placeret i overensstemmelse med principperne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering af flygtninge, ikke kan påklages til justitsministeriet.

Til § 2

Det foreslås, at asylansøgere, som ikke har fået opholdstilladelse, og som derfor ikke er fuldt skattepligtige til Danmark, beskattes med en bruttoskat på 30 pct. af lønindkomst, som erhverves i Danmark. Dertil kommer erlæggelse af arbejdsmarkedsbidrag. Det foreslås endvidere, at de pågældende personer ikke skal kunne vælge at blive beskattet efter de almindelige regler.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.6.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at asylansøgere, som under asylsagens behandling er flyttet i egen bolig, jf. udlændingelovens § 42 k, eller er privat indkvarteret, jf. udlændingelovens § 42 l, som udgangspunkt skal visiteres til den kommune, hvortil de allerede er flyttet eller indkvarteret. I de tilfælde, hvor den pågældende kommunes kvote er opbrugt på tidspunktet for visiteringsafgørelsen, skal Udlændingestyrelsen, forinden der træffes afgørelse om visitering, indhente en udtalelse fra kommunen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde til, at den pågældende og dennes familie ikke skal boligplaceres i kommunen.

Sådanne særlige grunde kan f.eks. foreligge, hvis kommunen ikke har den fornødne integrationsevne i forhold til de individuelle behov, som vil kunne understøtte en vellykket integration hos den pågældende flygtning og dennes familie.

Efter den foreslåede bestemmelse kan kommunen fortsat visitere til en anden kommune, end nævnt i stk. 1, hvis ganske særlige forhold hos den pågældende flygtning eller hos kommunen tilsiger det. De særlige forhold, som kan være relevante, svarer til de forhold, som Udlændingestyrelsen i forvejen kan lægge vægt på i forbindelse med en afgørelse om boligplacering i medfør af integrationslovens § 11.

Sådanne særlige forhold kan f.eks. være, hvis den pågældende flygtning lider af en kronisk sygdom, som kræver en særlig løbende behandling, der alene kan modtages på et sygehus, hvortil der er så lang en offentlig transporttid, at den pågældende ikke har mulighed for at nå til sygehuset og hjem igen den samme dag.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. maj 2013.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Bestemmelsen fastsætter, at de foreslåede lovændringer ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at de [foreslåede ændringer i udlændingeloven] ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 13. Udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet. Arbejdstilladelse kræves tillige til beskæftigelse på dansk skib eller luftfartøj, der som led i rutefart eller i øvrigt regelmæssigt ankommer til dansk havn eller lufthavn. Der henvises dog til § 14.

Stk. 2. (Udelades)

Lovforslaget

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 2. oktober 2012, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. I § 13, stk. 1, indsættes efter ”§ 14”: ”og § 14 a”.

2. Efter § 14 indsættes:

”§ 14 a. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændinge, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, uden arbejdstilladelse kan tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse i Danmark, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes, når

- 1) udlændingens identitet er fastlagt,
- 2) udlændingen har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af ansøgningen om opholdstilladelse i medfør af § 7, og
- 3) Udlændingestyrelsen har truffet af-

gørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951,
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b, og
- 6) udlændinge under 18 år, medmindre Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 3. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for beskæftigelsen, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 4. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som har taget beskæftigelse efter denne bestemmelse og ikke længere opfylder betingelserne herfor, ikke længere har ret til at tage beskæftigelse.

Stk. 5. Udlændingestyrelsen kan forhåndsgodkende virksomheder til ansættelse af udlændinge, jf. stk. 1-3.”

§ 33. (Udelades)

Stk. 2. I afgørelser, der er omfattet af stk. 1, fastsættes udrejsefristen til 1 måned, hvis udlændingen er statsborger i et andet nordisk land og har haft bopæl her i landet, hvis udlændingen er omfattet af de regler, der er nævnt i § 2, stk. 4, (EU-reglerne), eller hvis udlændingen hidtil har haft opholdstilladelse. For andre udlændinge fastsættes udrejsefristen til 7 dage. I påtrængende tilfælde fastsættes udrejsefristen altid til straks. Påtrængende tilfælde foreligger navnlig, når udlændingen er til fare for statens sikkerhed eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, når udlændingen har begået et strafbart forhold, når der er tale om svig eller en åbenbart grundløs ansøgning, eller når der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse. Det kan ikke anses for et påtrængende tilfælde, at der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde, hvis udlændingen er statsborger i et af de lande, der er nævnt i § 2, stk. 1.

Stk. 4-15. (Udelades)

3. I § 33, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

”I afgørelser om afslag på ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7, 9 b og 9 c, *stk. 3, nr. 2*, fastsættes udrejsefristen til 15 dage”.

§ 34. (Udelades)

Stk. 2. Politiet kan, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejisen bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt.,
- 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingesservice eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,
- 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingesservices bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingesservices nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 1. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt., eller
- 5) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt.

4. § 34, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, kan politiet bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt.,
- 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller
- 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 1. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.”

5. I § 34 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt., kan politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse

eller medvirken til udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.”

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 4-6.

§ 42 a. (Udelades)

Stk. 2-3. (Udelades)

Stk. 4. Udlændingesservice kan bestemme, at en udlænding omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, der har tilstrækkelige midler hertil, ikke skal have dækket sine eller sin families udgifter til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser. Udlændingesservice kan endvidere pålægge en udlænding at betale udgifterne til udlændingens eller dennes families underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, såfremt udlændingen har tilstrækkelige midler hertil. Udlændingesservice kan fastsætte nærmere regler om, i hvilke tilfælde en udlænding som nævnt i 1. pkt. ikke skal have dækket sine eller sin families udgifter til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, og om, i hvilke tilfælde en udlænding som nævnt i 2. pkt. kan pålægges at betale udgifterne hertil. Udlændingesservice kan fastsætte nærmere retningslinjer for beregningen af udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, herunder fastsætte gennemsnitstakster for en given ydelse over en given periode.

Stk. 5-6. (Udelades)

Stk. 7. Udlændingesservice kan bestemme, at en i stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnt udlænding, uanset om den pågældende selv har tilstrækkelige midler til sit under-

6. I § 42 a, stk. 4, 2. pkt. indsættes efter ”nødvendige sundhedsmæssige ydelser”: ”eller ophold på eller i tilknytning til et af stk. 5 omfattet indkvarteringssted”.

7. § 42 a, stk. 7, affattes således:

Stk. 7. Udlændingestyrelsen træffer bestemmelse om indkvarteringen af udlæn-

hold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, skal tage ophold efter Udlændingeservices nærmere bestemmelse. En sådan udlænding må ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Stk. 7-13. (Udelades)

dinge omfattet af stk. 1 og 2, jf. stk. 3. Ved indkvarteringen skal Udlændingestyrelsen så vidt muligt tage hensyn til, om der er tale om nyankomne asylansøgere eller asylansøgere, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Hvis en udlænding ikke efterkommer Udlændingestyrelsens anvisning om indkvartering, kan Udlændingestyrelsen pålægge udlændingen at tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. En sådan udlænding må ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

8. Efter § 42 a, indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

”Stk. 8. Familier med børn, hvoraf mindst én af forældrene har opholdt sig i Danmark uden ophold i mindst 12 måneder efter endeligt afslag på ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal tilbydes indkvartering i særlige boliger i tilknytning til eller uden for de i stk. 5 nævnte indkvarteringssteder, medmindre familiens sociale eller sundhedsmæssige situation taler afgørende imod. Tilbuddet om indkvartering i særlig bolig gives ikke til familier, hvis asylsag er behandlet efter § 53 b. Det er en betingelse, at familiens medlemmer ikke er udvist ved dom, administrativt udvist i medfør af § 25, omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, dømt for strafbart forhold begået

her i landet eller har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold efter § 42 a, stk. 7. Opfylder familien ikke længere betingelserne i 2. pkt., træffer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at familien skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.”

”

Stk. 8-13 bliver herefter stk. 10-14.

9. I § 42 b indsættes som *stk. 15*:

”*Stk. 15.* Hvis en udlænding, som har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, oppebærer lønindkomst fra beskæftigelse eller lønnet praktik omfattet af § 14 a eller § 42 e, stk. 2, modregnes denne i kontante ydelser, der udbetales efter reglerne i stk. 1-13. Udlændingestyrelsen fastsætter de nærmere principper herfor. En udlænding, der er flyttet i egen bolig, jf. § 42 k, og dennes husstand modtager ikke kontante ydelser efter stk. 1-13.”

10. I § 42 c, *stk. 2*, indsættes efter ”forudsætninger”: ”, herunder eventuel beskæftigelse”.

§ 42 c. (Udelades)

Stk. 2. Kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger. Kontrakten indgås senest en uge efter udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7. Kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af indkvarteringsoperatøren. Kontrakten kan løbende revideres.

Stk. 3-5. (Udelades)

§ 42 f. En udlænding over 18 år, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er indkvarteret på et modtagecenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning, der skal give udlændingen et helt indledende kendskab til dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold (asylansøgerkursus). Tager udlændingen forinden asylansøgerkursusets gennemførelse ophold på et opholdscenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal kursusforløbet fortsættes og afsluttes på opholdscenteret. Indkvarteringsoperatøren på modtagecenteret skal oplyse operatøren af opholdscenteret om, hvorvidt asylansøgerkurset er gennemført på modtagecenteret eller skal fortsættes og afsluttes på opholdscenteret.

Stk. 2. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 1, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning.

Stk. 3-4. (Udelades)

Stk. 5. En 17-årig udlænding, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan deltage i et asylansøgerkursus, jf. stk. 1, undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning, jf. stk. 2, og undervisning i andre fag, jf. stk. 3. 17-årige udlændinge kan deltage i asylansøgerkurset og den i stk. 2 og 3 nævnte undervisning på samme betingelser som udlændinge over 18 år, jf. stk. 1-3. Stk. 4 finder tilsvarende anvendelse.

11. I § 42 f, stk. 1, indsættes efter ”kultur- og samfundsforhold”: ”samt arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold”.

12. I § 42 f, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

”En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 1, kan endvidere deltage i danskundervisning.”

13. I § 42 f, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

”En 17-årig udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 1, kan endvidere deltage i danskunder-

delse.

Stk. 6-7. (Udelades)

Stk. 8. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan fastsætte nærmere regler om indholdet og omfanget af det i stk. 1 og stk. 5, jf. stk. 1, nævnte asylansøgerkursus og om den i stk. 2-4 og stk. 5, jf. stk. 2-4, og stk. 6 nævnte undervisning. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan endvidere bestemme, at den i stk. 2-4 og stk. 5, jf. stk. 2-4, og stk. 6 nævnte undervisning kan ske i et samarbejde med skoler, uddannelsesinstitutioner og udbydere under Beskæftigelsesministeriet, Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration eller kan erstattes af undervisning udbudt af disse, herunder en ungdomsuddannelse. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan desuden bestemme, i hvilket omfang gennemførelsen af den i stk. 3 og 4 og stk. 5, jf. stk. 3 og 4, nævnte undervisning vil være afhængig af, at de i § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, nævnte udlændinge medvirker hertil som undervisere og lignende.

§ 42 g. Børn i den undervisningspligtige alder, der opholder sig her i landet og er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, skal deltage i særskilt tilrettelagt undervisning eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves efter den særskilt tilrettelagte undervisning. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan fastsætte nærmere regler for, hvilke uddannelser og aktiviteter der tilbydes, og kan herunder efter forhandling med undervisningsministeren bestemme, i hvilket omfang de nævnte børn kan delta-

visning.”

14. I § 42 f, stk. 8, indsættes efter ”kan ske i et samarbejde med”: ”eksterne aktører, herunder”.

15. I § 42 g indsættes efter ”§ 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3”: ”,eller § 42 k,”.

ge i folkeskolens undervisning. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan bestemme, at regler, der fastsættes i medfør af 2. pkt., kun skal gælde for visse indkvarteringssteder. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan ved fastsættelsen af regler i medfør af 2. pkt. fravige § 46.

16. I § 42 g indsættes som *stk. 2*:

”En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er optaget på en ungdomsuddannelse, kan deltage i ulønnet eller lønnet praktik som led i uddannelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes.”

17. Efter § 42 j indsættes:

”§ 42 k. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, har ret til at flytte i egen bolig, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes, hvis

- 1) udlændingen har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet fra indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7,
- 2) Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1,
- 3) udlændingen kan forsørge sin husstand,
- 4) boligen er placeret i en kommune,

hvortil der kan visiteres flygtninge på grundlag af de aftalte eller fastsatte kommunekvoter, jf. integrationslovens § 8, og

- 5) boligen er egnet til beboelse af den pågældende husstand.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951,
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 , og
- 6) udlændinge under 18 år, medmindre Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 3. Udlændinge, der er flyttet i egen bolig, jf. stk. 1, har ret til at få udgifter til nødvendige sundhedsydelser dækket af Udlændingestyrelsen, jf. § 42 a, stk. 1, jf. stk. 3.

Stk. 4. Udlændinge i en husstand, der er flyttet i egen bolig, jf. stk. 1, har ret til aktivering og undervisning i samme omfang som udlændinge, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, hvis den pågældendes

beskæftigelsesforhold ikke er til hinder herfor.

Stk. 5. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvartering i egen bolig. Det indgår i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sagen om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 6. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som er flyttet i egen bolig efter stk. 1, ikke længere opfylder betingelserne i stk. 1 og 2, og at udlændingen skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 7. Udlændingestyrelsen fastsætter nærmere regler om boligens egnethed, jf. stk. 1, nr. 5.”

”§ 42 1. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, kan indkvartere sig privat eller få tilbud om en selvstændig bolig i tilknytning til et af § 42 a, stk. 5, omfattet indkvarteringssted, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejses eller udsendes,

1) hvis udlændingen har opholdt sig i

Danmark i mindst 6 måneder fra indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og

- 2) Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under asylsagens behandling, jf. § 48 e, stk. 1.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for:

- 1) udlændinge, der er administrativt udvist i medfør af § 25,
- 2) udlændinge, der er udvist ved dom,
- 3) udlændinge, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet,
- 4) udlændinge, der er omfattet af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, og
- 5) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 behandles efter § 53 b.

Stk. 3. Betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, gælder ikke udlændinge, som ønsker privat indkvartering hos en herboende ægtefælle.

Stk. 4. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private indkvartering eller indkvartering i selvstændig bolig, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgå-

else af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for privat indkvartering eller indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 5. Godkendelse af privat indkvartering forudsætter, at boligen er placeret i en kommune, hvortil der kan visiteres flygtninge på grundlag af de aftalte eller fastsatte kommunekvoter, jf. integrationslovens § 8. En udlænding under 18 år kan kun indkvarteres privat, hvis Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at hensynet til den mindreåriges tarv taler derfor.

Stk. 6. Udlændingestyrelsen træffer, medmindre helt særlige grunde taler derimod, afgørelse om, at en udlænding, som er indkvarteret i medfør af denne bestemmelse og ikke længere opfylder betingelserne herfor, skal tage ophold på et indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 7. En udlænding, der er indkvarteret i medfør af denne bestemmelse forsørges fortsat af Udlændingestyrelsen, jf. § 42 a, stk. 1, jf. stk. 3 og 4, og § 42 b, og er fortsat omfattet af denne lovs regler om undervisning og aktivering, jf. §§ 42 c-g.”

18. I § 43 a indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

”*Stk. 8.* Udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for frivillig udrejse, herunder om mulighederne for støtte efter § 43 a, stk. 2, til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser.”

Stk. 8 bliver herefter stk. 9.

§ 44 a. (Udelades)

Stk. 1-9. (Udelades)

Stk. 10. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering og statsforvaltningerne kan til brug for Arbejdsmarkedsstyrelsens overvågning af arbejdsmarkedet videregive oplysninger om udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse eller arbejdstilladelse efter denne lov, og oplysninger om udenlandske arbejdstagere, der har fået udstedt registreringsbevis på baggrund af beskæftigelse efter denne lov. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering og statsforvaltningerne kan i den forbindelse, herunder i elektronisk form, videregive følgende oplysninger:

- 1) Navn.
- 2) Nationalitet.
- 3) Udlændingenummer eller personidentitet.
- 4) Cpr-nummer.
- 5) Fødselsdato.
- 6) Køn.
- 7) Opholdsgrundlag.
- 8) Afgørelsesdato.
- 9) Fagbetegnelse.
- 10) Start- og slutdato for ansættelsesforhold.

§ 46 a. Udlændingestyrelsens afgørelser kan bortset fra de afgørelser, der er nævnt i § 9 g, stk. 1, § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 10, 15 og 17, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 10, 15 og 17, § 11, stk. 8, § 32 a, § 33, § 34 a, § 42 a, stk. 7, 1. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. pkt., § 42 b, stk.

19. I § 44 a, stk. 10, indsættes efter ”oplysninger om udenlandske arbejdstagere, der har fået udstedt registreringsbevis på baggrund af beskæftigelse efter denne lov”: ”samt udlændinge, der har opnået beskæftigelse i medfør af § 14 a”.

20. I § 46 a, stk. 1, ændres ”§ 42 a, stk. 8, 1. pkt.” til: ”§ 42 a, stk. 9, 1. pkt.”

21. I § 46 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

”Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 42 k og l kan ikke påklages for vidt angår boligens geografiske placering.”

1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e, § 53 a og § 53 b, påklages til justitsministeren.

Skatteministeriet

§ 2

I kildeskatteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1403 af 7. december 2010, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 922 af 18. september 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 2, *stk. 5*, affattes som følger:

”*Stk. 5.* Skattepligten i medfør af stk. 1, nr. 3, er endeligt opfyldt ved indeholdelse af skat efter § 48 B og erlæggelse af arbejdsmarkedsbidrag. Tilsvarende gælder for skattepligten i medfør af stk. 1, nr. 1, når den skattepligtige ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7. Personer, som er omfattet af stk. 1, nr. 3, kan dog vælge at blive beskattet, som om den pågældende var omfattet af stk. 1, nr. 1. Valget skal træffes senest den 1. maj i året efter det pågældende indkomstår. Valget kan omgøres til og med den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.”

2. I § 48 B, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.:

”Tilsvarende gælder for personer, som ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som erhverver indkomst omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1.”

§ 2. (Udelades)

Stk. 2-4. (Udelades)

Stk. 5. Skattepligten i medfør af stk. 1, nr. 3, er endeligt opfyldt ved indeholdelse af skat efter § 48 B og erlæggelse af arbejdsmarkedsbidrag. Den skattepligtige kan dog vælge at blive beskattet, som om den pågældende var omfattet af stk. 1, nr. 1. Valget skal træffes senest den 1. maj i året efter det pågældende indkomstår. Valget kan omgøres til og med den 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Stk. 6-10. (Udelades)

§ 48 B. For personer, der efter § 2, stk. 1, nr. 3, er skattepligtige af vederlag for personligt arbejde i forbindelse med at være stillet til rådighed for at udføre arbejde her i landet, beregnes skatten som 30 pct. af

bruttoindtægten, herunder eventuel godtgørelse til dækning af udgifter til rejse og ophold m.v.

Social- og Integrationsministeriet

§ 3

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 20. august 2010, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 476 af 30. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 11 indsættes:

”§ 11 a. I de tilfælde, hvor en asylansøger under asylsagens behandling er flyttet i egen bolig, jf. udlændingelovens § 42 k, eller er privat indkvarteret, jf. udlændingelovens § 42 l, skal visitering som udgangspunkt ske til den kommune, hvortil flygtningen er flyttet eller indkvarteret. Såfremt kommunens kvote på tidspunktet for visiteringsafgørelsen er opbrugt, skal Udlændingestyrelsen, forinden der træffes afgørelse, indhente en udtalelse fra kommunen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde til, at den pågældende og dennes familie ikke skal boligplaceres i kommunen.

Stk. 2. Udlændingestyrelsen kan dog visitere til en anden kommune, end nævnt i stk. 1, hvis ganske særlige forhold hos den pågældende flygtning eller hos kommunen tilsiger det.”

§ 4

Loven træder i kraft den 1. maj 2013.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt

eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 2

Øget fokus på udrejse – nye muligheder for asylansøgere

Aftale mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance

Regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance har indgået en aftale om øget fokus på udrejse og nye muligheder for asylansøgere.

Aftaleparterne ønsker et asylsystem, som styrker forudsætningerne for en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, der får opholdstilladelse her i landet, og forstærker indsatsen for frivillig hjemrejse for de asylansøgere, der får afslag på asyl, og som derfor skal udrejse. Aftaleparterne ønsker et asylsystem, der ikke nedbryder folk.

Samtidig understreger aftaleparterne vigtigheden af, at der i hele asylsystemet konstant er fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden, og at der sættes effektivt ind mod forsøg på misbrug af systemet. Aftaleparterne har derfor fastsat en målsætning om at halvere sagsbehandlingstiden i løbet af 2013.

Langvarige ophold i et asylcenter uden adgang til beskæftigelse giver mange asylansøgere en oplevelse af manglende indhold i tilværelsen. Asylansøgerfamilier med børn er særligt udsatte, fordi lange ophold i et asylcenter øger risikoen for psykiske lidelser hos børn.

Med aftalen vil asylansøgere, der samarbejder med myndighederne, få nye muligheder for at arbejde og bo uden for asylcentre.

For det første gennemføres der en forbedring af asylansøgenes vilkår og muligheder. Den enkelte asylansøger får mulighed for at tage arbejde og flytte uden for asylcentret, hvis den pågældende samarbejder med myndighederne om oplysning af sin asylsag og – ved afslag på asyl – frivillig hjemrejse.

For det andet sættes der med aftalen fokus på bedre forhold for asylansøgerfamilier med børn. Ved adgang til udflytning og arbejde og ved beslutninger om motivationsfremmende foranstaltninger skal der tages hensyn til børnefamilier. Tilbuddene til de unge, herunder de uledsagede mindreårige, skal endvidere styrkes.

Derudover er der enighed om at ændre det eksisterende tilbud til børnefamilier om en selvstændig bolig, når familien har opholdt sig i asylsystemet i 18 måneder efter endeligt afslag på asyl, således at de får tilbuddet 12 måneder efter endeligt afslag på asyl.

For det tredje sættes der mere fokus på afviste asylansøgere og deres hjemrejse og mulighederne for at få en ny start i deres hjemland. Indsatsen for afviste asylansøgere styrkes med tilbud om støtte og hjælp til hjemrejsen og en mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger over for de asylansøgere, der ikke udrejser frivilligt.

Kriterierne for, hvem der kan opnå asyl, ændres ikke med denne aftale. Dem, der misbruger reglerne, skal sendes ud. For at sikre dette skal der sættes hårdt ind over for misbrug. Det betyder bl.a., at personer, der begår kriminalitet, ikke er omfattet af ordningen om arbejde og bolig uden for asylcentrene. En asylansøger vil således være afskåret fra at arbejde og bo uden for asylcentrene, hvis den pågældende begår kriminalitet, som medfører udvisning eller en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

For det fjerde er aftaleparterne enige om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på det samlede asylområde skal halveres inden udgangen af 2013, således at asylansøgere ikke skal leve med usikkerheden om deres asylansøgning unødigt længe.

På grund af den akutte indkvarteringssituation, der opstod henover sommeren 2012, åbnede Udlændingestyrelsen helt ekstraordinært et midlertidigt asylcenter i bydelen Vollsmose i Odense. Udlændingestyrelsen indgik en midlertidig kontrakt med udlejer om at anvende adressen som asylcenter året ud. Lukningen af centeret i Vollsmose fremskyndes, således at centeret lukkes pr. 1. december 2012. Det skal i videst muligt omfang undgås at etablere indkvarteringspladser i udsatte boligområder.

Midler til en styrkelse af undervisnings- og aktiveringsindsats, hvortil der er afsat 30,0 mio. kr., modsvares af en tilsvarende sum til en mere målrettet indkvartering af asylansøgere (modtage- og udrejsecentre).

Aftalen indeholder følgende hovedpunkter:

En mere meningsfuld hverdag med adgang til arbejde og udflytning og styrket undervisning og aktivering

Der skabes nye muligheder for asylansøgere under deres ophold her i landet. Asylansøgere, der medvirker til asylsagens behandling og – ved afslag – egen hjemrejse, får adgang til arbejde og bolig uden for asylcentre. Samtidigt styrkes mulighederne for undervisning og aktivering. Det vil understøtte en vellykket integration af de asylansøgere, der får asyl, og grundlaget for frivillig hjemvenden for de asylansøgere, der får afvist deres ansøgning.

Adgang til arbejde og udflytning

- Asylansøgere, der medvirker til asylsagens behandling, får mulighed for at tage arbejde og flytte i egen bolig efter at have opholdt sig her i landet i en periode på 6 måneder, der regnes fra tidspunktet for indgivelse af ansøgningen om asyl her i landet.

Mulighed for udflytning

Aftaleparterne er enige om, at *adgangen til udflytning* skal omfatte tre muligheder:

- For det første får asylansøgere adgang til selv at skaffe sig en bolig uden for et asylcenter, som de pågældende asylansøgere selv betaler for (*egenfinansieret bolig*). Udflytning i egen bolig kan ske, når nogle grundlæggende betingelser er opfyldt. Der stilles bl.a. krav om, at den enkelte kan forsørge sig selv og sin eventuelle familie, ligesom der stilles nogle grundlæggende krav til boligens standard.

En asylansøger, der er udflyttet i egenfinansieret bolig, og som efterfølgende mister sit arbejde, skal have mulighed for at blive boende i boligen i en kortere periode og i denne periode have mulighed for at søge at finde nyt arbejde. Adgangen til i en ledighedsperiode at blive boende i en egenfinansieret bolig uden for et asylcenter skal betinges af, at den pågældende kan forsørge sig selv gennem opsparing af egne midler.

- For det andet etableres der – inden for de afsatte økonomiske rammer – *tilbud om en selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter*. Ved tilbud om selvstændig bolig er den enkelte fortsat tilknyttet et asylcenter og undergivet Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om undervisning og aktivering gennem indkvarteringsoperatøren.

Tilbud om en selvstændig bolig målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation styrkes mest af en udflytning. Dette kan f.eks. særligt være tilfældet, hvis der er tale om en familie med børn, men inden for de afsatte midler kan der dog gives en bredere kreds af asylansøgere adgang til tilbuddet.

- Og for det tredje udvides de gældende muligheder for *privat indkvartering*, således at der gives adgang hertil under forudsætning af, at den pågældende fortsat er tilknyttet og dermed løbende kan være i kontakt med et asylcenter.

Ved udflytning fra et asylcenter skal principperne i integrationsloven om bolig-placering af flygtninge finde anvendelse. Den enkelte asylansøger kan således ikke tage eller tilbydes bopæl i en kommune, der efter integrationsloven ikke skal modtage flygtninge. Aftaleparterne skal i den forbindelse anføre følgende:

- Om den situation, hvor en asylansøger er udflyttet og senere meddeles asyl, bemærkes, at det afgøres efter integrationslovens regler, om asylansøgeren kan blive boende i den pågældende kommune. Det sker som udgangspunkt på grundlag af de aftalte eller fastsatte kommunekvoter, den pågældende flygtnings personlige forhold samt forholdene i kommunen.
- Aftaleparterne ønsker, at en udflyttet asylansøger i videst muligt omfang kan blive boende i den kommune, hvor den pågældende allerede har bolig og beskæftigelse. I de få tilfælde, hvor kommunens kvote på tidspunktet for boligplacering af den pågældende er opbrugt, forpligtes Udlændingestyrelsen til i forbindelse med boligplaceringen at forespørge kommunen, om der er særlige grunde til, at den pågældende og dennes eventuelle familie ikke skal boligplaceres i kommunen. I Udlændingestyrelsens beslutning skal der lægges særlig vægt på kommunens indstilling.

Adgang til arbejdsmarkedet

Adgang til arbejdsmarkedet skal gælde uafhængigt af, om den pågældende er udflyttet, eller om den pågældende fortsat er indkvarteret på eller i tilknytning til et asylcenter.

For bl.a. at sikre ordnede forhold for den enkelte asylansøger skal der fastsættes en række betingelser vedrørende f.eks. løn- og ansættelsesvilkår, der skal være opfyldt for, at en asylansøger kan tage det konkrete arbejde.

- Den enkelte asylansøgers identitet skal være godtgjort, og løn- og ansættelsesvilkår skal svare til andre lønmodtagere i tilsvarende ansættelses-forhold og være sædvanlige for det danske arbejdsmarked. Dette kan bl.a. medvirke til at beskytte den enkelte asylansøger, der ofte kan være i en mere udsat position end andre arbejdstagere.
- Som udgangspunkt skal Udlændingestyrelsen godkende, at betingelserne for at tage beskæftigelse er opfyldt. Aftaleparterne ønsker dog at etablere en særlig hurtig og ubureaukratisk procedure for adgang til arbejdsmarkedet. En sådan procedure etableres som en ordning med forhåndsregistrering, hvorefter overenskomstdækkede virksomheder generelt kan godkendes til at ansætte asylansøgere, uden at Udlændingestyrelsen skal godkende det konkrete ansættelsesforhold. I sager, hvor der skal ske godkendelse, er aftaleparterne enige om, at godkendelse i ukomplicerede sager som hovedregel skal kunne gives inden for en måned efter indgivelse af ansøgning.
- En asylansøger, der opnår beskæftigelse og dermed lønindkomst, skal være skattepligtig af den pågældendes lønindkomst. Dette vil ske efter en administrativ enkel ordning med bruttobeskatning.
- Adgang til arbejdsmarkedet omfatter enhver form for ordinær beskæftigelse uden offentligt tilskud, men ikke en mulighed for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, hvilket kan være vanskeligt uden et egentligt opholdsgrundlag. Adgangen til at tage beskæftigelse omfatter såvel fuldtids- som deltidsbeskæftigelse.
- En asylansøger, der tilbydes beskæftigelse i en stilling, der er omfattet af udlændingelovens regler om ophold som led i beskæftigelse, kan henvises til at indgive en ansøgning om opholdstilladelse efter denne bestemmelse, men den pågældende har fortsat adgang til at få godkendt beskæftigelsen af Udlændingestyrelsen efter den her foreslåede adgang for asyl-ansøgere til at tage beskæftigelse.

Om adgang til ydelser og tilbud

En asylansøger, der er indkvarteret på et asylcenter eller i en selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter, forsørges af Udlændingestyrelsen. Det betyder, at den enkelte bl.a. modtager kontante ydelser, vederlagsfri indkvartering og en række undervisnings- og aktiveringstilbud.

For denne gruppe af asylansøgere er aftaleparterne enige om:

- At Udlændingestyrelsen ikke skal yde kontante ydelser til en asylansøger, der gennem beskæftigelse kan opnå et selvforsørgelsesgrundlag, ligesom den pågældende – hvis denne er indkvarteret vederlagsfrit – må betale for fortsat adgang til indkvartering,
- at fradrag for lønindkomst i forsørgelse og betaling for indkvartering skal ske efter et krone for krone-princip, og
- at den enkelte asylansøger, der opnår beskæftigelse, kan deltage i de undervisnings- og aktiveringstilbud, som gives efter udlændingelovens regler, i det omfang ansættelsesforholdet ikke er til hinder herfor.

For de asylansøgere, der er flyttet i egenfinansieret bolig, og som er selvforsørgende gennem beskæftigelse, er aftaleparterne enige om:

- At de pågældende skal have adgang til tilbud om sundhedshjælp og skole til deres børn m.v. i samme omfang som andre asylansøgere,
- at de pågældende kan deltage i de undervisnings- og aktiveringstilbud, som gives efter udlændingelovens regler, i det omfang ansættelsesforholdet ikke er til hinder herfor, og
- at de pågældendes familie, der er flyttet med i egenfinansieret bolig, skal have adgang til at deltage i undervisning og aktivering efter udlændingelovens regler i samme omfang som asylansøgere, der er indkvarteret i et asylcenter.

Krav om medvirken

Adgang til arbejdsmarkedet og udflytning skal betinges af et krav om medvirken. Det indebærer, at en asylansøger er forpligtet til at medvirke til oplysningen af sin asylsag og – i tilfælde af afslag på asyl – at udrejse og til i øvrigt at medvirke til at tilvejebringe forudsætningen for udrejse.

Kravet om medvirken skal *aktuelt* være opfyldt på det tidspunkt, hvor asylansøgeren ønsker adgang til arbejdsmarkedet og udflytning, og kravet skal *løbende* være opfyldt, når den pågældende er udflyttet og/eller har arbejde. Medvirker en asylansøger ikke til sagens behandling, eller ophører asylansøgeren med at medvirke, indebærer dette, at den pågældende ikke længere kan være omfattet af ordningen.

Ved beslutning om, hvorvidt en asylansøger skal tilbydes en selvstændig bolig uden for at asylcenter, skal indgå, om den pågældende tidligere har været udflyttet, men er blevet tilbageflyttet på grund af manglende medvirken. I så fald skal andre asylansøgere, som afventer udflytning, som udgangspunkt først gives tilbud om selvstændig bolig. Den pågældende skal dog ikke afvente senere ankomne asylansøgers udflytning.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at der i nogle særlige tilfælde konkret skal kunne gøres undtagelse fra kravet om medvirken:

- En enkeltstående afvisning af medvirken skal således ikke have konsekvenser, hvis den pågældende, der er udflyttet, straks genoptager sin medvirken.
- Manglende medvirken på grund af lovligt forfald (som f.eks. sygdom) skal heller ikke have konsekvenser for adgangen til udflytning og arbejde.
- Kravet om medvirken kan modificeres, bl.a. hvis hensyn til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold uden for et asyl-center, selv om en eller begge forældre i en kortere periode ikke medvirker.

Asylansøgere, der har fået afslag på asyl, skal vende tilbage til deres hjemland. Medvirker den afviste asylansøger til planlægning m.v. af hjemrejsen, vil den pågældende have adgang til arbejde og udflytning indtil hjemrejsen.

I nogle tilfælde kan en hjemvenden være forbundet med generelle vanskeligheder, hvor hjemlandet ikke ønsker at modtage de pågældende afviste asylansøgere, uanset om de medvirker. Aftaleparterne finder, at en afvist asylansøger i sådanne tilfælde skal have adgang til arbejde og udflytning, uanset om kravet om medvirken konkret er opfyldt.

I andre tilfælde kan der være tale om, at det på grund af den sikkerhedsmæssige og menneskeretlige situation i et land er besluttet at berostille tvangsmæssige udsendelser til det pågældende land. I sådanne tilfælde, hvor der er generelle udsendelsesvanskeligheder, som den afviste asylansøgers medvirken ikke vil ændre på, skal manglende medvirken ikke have konsekvenser, hvis ansøgeren på tidspunktet for berostillelsen er bosat uden for et asylcenter.

Kravet om medvirken vil genindtræde, så snart udlændingemyndighederne ophæver berostillelsen af de tvangsmæssige udsendelser til det givne land.

Udlændingestyrelsen skal vejlede den enkelte asylansøger, der ønsker at tage arbejde eller flytte fra asylcentret, om vilkårene herfor, herunder om kravet om medvirken. Vejledningen skal gives mundtligt og skriftligt.

Asylansøgere, der er udflyttet, skal grundigt orienteres om konsekvenserne, hvis de ophører med at medvirke, således at medvirken kan genoptages, og asylansøgeren og dennes eventuelle familie dermed kan forblive udflyttet. Orienteringen skal gives mundtligt og skriftligt.

Undtagelse af bestemte grupper fra udflytning og arbejdsmarked

Aftaleparterne er enige om, at *visse grupper af asylansøgere ikke skal have adgang til arbejde og bolig uden for asylcentre*. Det drejer sig om følgende grupper:

- Asylansøgere omfattet af Dublin-proceduren, hvor der tages stilling til, om ansøgningen om asyl overhovedet skal behandles her i landet,
- asylansøgere, hvis sag behandles efter åbenbart grundløs haster-proceduren, eller hvis sag efter Udlændingestyrelsens beslutning behandles efter åbenbart grundløs-proceduren,
- asylansøgere, der opholder sig her i landet på tålt ophold,
- asylansøgere, der begår kriminalitet, som medfører, at den pågældende udvises, og
- asylansøgere, der begår kriminalitet, som ikke medfører udvisning, hvis den pågældende får en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

En asylansøger, der er i arbejde eller er flyttet ud, vil skulle ophøre hermed og vil også fremover som asylansøger være afskåret fra udflytning og arbejde, hvis den pågældende begår kriminalitet, som medfører udvisning eller en betinget eller ubetinget frihedsstraf.

Godkendelse af beskæftigelse og bolig

- Udlændingestyrelsen skal godkende dels påbegyndelse af beskæftigelse, dels udflytning i en bolig uden for asylcentre, og der skal indgås en kontrakt herom mellem styrelsen og asylansøgeren. Udlændingestyrelsen skal i den forbindelse påse, at ansættelsesforholdet og boligen (ved egenfinansieret bolig) opfylder de foreslåede betingelser herfor.
- Som anført indføres der endvidere en ordning med forhåndsregistrering af overenskomstdækkede virksomheder, hvorved der kan opnås en hurtig procedure for adgang til arbejdsmarkedet.
- Det skal sikres, at myndighederne har mulighed for at komme i kontakt med den enkelte asylansøger, uanset at denne er flyttet ud, og myndighederne skal derfor have kendskab til den pågældendes opholdssted. Dette sikres med godkendelsesordningen.

Styrkelse af tilbud om aktivering og undervisning

Nogle asylansøgere har behov for at bevare kontakten til asylcentret og kan kun vanskeligt finde beskæftigelse.

For at styrke denne gruppe af asylansøgere muligheder for at opnå beskæftigelse – her i landet eller efter en hjemvenden ved afslag på asyl – er aftaleparterne enige om at give adgang til *styrkede tilbud om undervisning og aktivering*. Denne del af aftalen bygger på følgende forudsætninger:

- Tilbuddene til asylansøgere skal sætte fokus på mulighederne for uddannelse, selvforsørgelse og beskæftigelse til gavn for integrationen her i landet for de, der senere meddeles opholdstilladelse her i landet, ligesom der for de asylansøgere, der har fået afslag, skal sættes klar fokus på genetablering i hjemlandet. Dette vil gælde udmøntningen af de nu afsatte midler, men også den øvrige indsats inden for de eksisterende rammer.

Aftaleparterne er enige om følgende konkrete forbedringer af tilbuddene til asylansøgere:

- Den obligatoriske engelskundervisning, der tilbydes i fase II, suppleres af et tilbud om danskundervisning. Asylansøgerkurset, der tilbydes asylansøgere i fase I, justeres med mere vægt på bl.a. arbejdsmarkedsforhold.
- Adgang til lønnet praktikforløb som led i en ungdomsuddannelse.
- Mulighederne for eksterne undervisnings- og aktiveringstilbud for voksne asylansøgere styrkes ved f.eks. tilbud om undervisning på produktionsskoler eller deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-kurser).
- Blandt andet på baggrund af muligheden for beskæftigelse for forældre i asylcentre gennemføres en styrkelse af børne- og ungegruppens aktiviteter, således at der sikres bedre mulighed for pasnings- og klubtilbud under ophold i asylcentret.
- I den undervisning, der gives i den afsluttende fase efter endeligt afslag på asyl, fokuseres på at styrke de enkeltes muligheder for at begå sig sprogligt i hjemlandet efter tilbagevenden dertil.
- Som led i styrkelsen af aktiverings- og undervisningstilbuddene vil der blive etableret en forsøgsordning, hvor eksterne aktører inddrages i forbindelse med gennemførelse af tilbud til asylansøgere. Det skal sikres, at eksterne aktører med viden og særlige kompetencer inddrages i arbejdet. Der kan f.eks. være fokus på projekter, som omfatter aktiviteter såsom sportsaktiviteter, orientering om indslusning på arbejdsmarkedet og forholdene på arbejdsmarkedet i øvrigt, socialt netværk eller mere generelt tværkulturelle aktiviteter, ligesom der kan sættes fokus på projekter, hvor asylansøgerne har medindflydelse på projektets konkrete udformning og udmøntning. Der vil fra de midler, der afsættes til en styrkelse af undervisnings- og aktiveringsindsatsen, blive reserveret 5 mio. kr. årligt til forsøgsordningen, der fordeles af Udlændingestyrelsen. Forsøgsordningen vil blive vurderet efter en periode på 2 år.

Bedre forhold for asylansøgerfamilier med børn og for uledsagede mindreårige asylansøgere

Det er ofte børnefamilier, der er de mest udsatte ved lange ophold i asylcentre og fraværet af en meningsfuld tilværelse. Aftaleparterne er enige om, at der skal være et særskilt fokus på at forbedre forholdene for familier med børn:

- Ved adgang til udflytning og arbejde skal der i høj grad tages hensyn til børnene.
- Tilbuddet om udflytning i en særlig bolig i tilknytning til et asylcenter skal således målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation styrkes mest af en udflytning. Dette vil bl.a. særligt gælde familier med børn.
- Kravet om medvirken kan modificeres i tilfælde, hvor hensyn til børnenes skolegang og trivsel taler væsentligt for fortsat ophold uden for et asylcenter, selv om en eller begge forældre i en kortere periode ikke medvirker.
- Der skal tages hensyn til familier med børn, når der træffes beslutning om motivationsfremmende foranstaltninger. Således skal det i den fremtidige ordning indgå som et hensyn, såfremt der er tale om en familie med mindre børn. Ved beslutning om overførsel til et udsendelsescenter skal Udlændingestyrelsen tage hensyn til børnenes situation. F.eks. kan det indgå som et hensyn, at mindre børn skal have mulighed for at fortsætte skolegang længst muligt, således at overførsel først sker når udrejse er umiddelbart forestående. Hensynet til børn skal på samme vis indgå ved beslutning om andre motivationsfremmende foranstaltninger.
- Der skal i Udlændingestyrelsen sikres et særligt fokus på børnenes situation ved, at ansvaret for håndtering af sager vedrørende børn i indkvarteringssystemet fremover skal håndteres af en særlig taskforce. Formålet med taskforcen er at styrke Udlændingestyrelsens fokus på sådanne sager vedrørende indkvartering af børn og samtidig styrke opsamling af viden og kompetencer på området.

Det eksisterende tilbud om særlige boliger til børnefamilier efter 18 måneders ophold i asylsystemet

Der gives i dag tilbud om udflytning i særlige boliger til afviste asylansøgerfamilier med børn, når familien har opholdt sig i asylsystemet i over 18 måneder efter endeligt afslag på asyl. Tilbuddet gives, uanset om de pågældende medvirker.

- Den nuværende ordning med mulighed for udflytning til særlige boliger for børnefamilier ændres, således at kravet om 18 måneders ophold efter endeligt afslag på asyl ændres til 12 måneder.

En styrkelse af tilbuddene til de unge

- Der skal sættes fokus på de unge. De skal bl.a. have adgang til lønnet praktik som led i en ungdomsuddannelse. Det gælder også unge asylansøgere, der er udflyttet sammen med deres forældre.
- Midlerne til en styrket aktiverings- og undervisningsindsats målrettes i særlig grad de unge.
- I den undervisning, der gives i den afsluttende fase efter endeligt afslag på asyl, fokuseres på at styrke de enkeltes muligheder for at begå sig sprogligt i hjemlandet efter tilbagevenden dertil.

Varetagelse af særlige hensyn til uledsagede mindreårige og sårbare i øvrigt

Aftaleparterne er enige om følgende:

- Uledsagede mindreårige asylansøgere vil være omfattet af adgangen til arbejde og udflytning, hvis de ud fra en konkret vurdering skønnes at have den fornødne modenhed til at kunne varetage et arbejde og kunne klare sig i hverdagen.
- Uledsagede mindreårige asylansøgere skal som udgangspunkt indkvarteres på de særlige asylcentre til børn og unge, hvor der er uddannet personale. De er således ikke indkvarteret sammen med andre voksne asylansøgere, før de fylder 18 år.
- I forbindelse med etableringen af de selvstændige boliger i tilknytning til asylcentre (udbudsstyret tilbud om bolig) skal der efter behov være mulighed for at etablere bofællesskaber for uledsagede mindreårige asylansøgere.

- Det skal også sikres, at der i forbindelse med arbejdet med en mere hensigtsmæssig anvendelse af asylcentre og indkvarteringen i øvrigt er tilstrækkelig kapacitet til at håndtere uledsagede mindreårige og sårbare personer i øvrigt, hvilket bl.a. kan ske ved anvendelse af de selvstændige boliger som bofællesskaber. Det skal endvidere sikres, at der er tilstrækkelig kapacitet til at varetage særlige hensyn ved indkvartering, f.eks. af asylansøgere der tilhører seksuelle minoriteter og transkønnede.

Styrket fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og muligheder for en ny start i hjemlandet

Den danske udlændingelovgivning bygger på det grundlæggende princip, at en udlænding, der modtager et endeligt afslag på asyl, har pligt til at udrejse af landet. Har en udlænding, der har søgt om asyl, fået afslag på ansøgningen om asyl, er det således konstateret, at den pågældende ikke har behov for beskyttelse her i landet og ikke er i risiko for forfølgelse, dødsstraf eller tortur m.v. ved en tilbagevenden til hjemlandet. Den pågældende skal derfor udrejse og dermed efterleve afgørelsen om afslag på asyl.

Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen.

I dag afviser for mange afviste asylansøgere at rejse hjem. Dette er ikke ønskeligt – hverken af hensyn til den enkelte asylansøger eller for asylsystemets bære-dygtighed.

Fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og muligheder for en vellykket genetablering i hjemlandet skal derfor styrkes.

Frivillig udrejse er altid er at foretrække. På den baggrund er aftaleparterne enige om en række initiativer som led i en styrket fokus på hjemrejse og reintegration. Med de forbedrede vilkår for afviste asylansøgere vil grundlaget for hjemrejse blive styrket. Den enkelte får således et bedre fundament for reintegration i hjemlandet.

Aftaleparterne er endvidere enige om en mere målrettet indsats over for de afviste asylansøgere, som ikke udrejser frivilligt efter endeligt afslag på asyl. Der skal fremover sættes yderligere fokus på fremme af frivillig hjemvenden.

- Afviste asylansøgere skal modtage uvildig rådgivning om mulighederne for genetablering i hjemlandet, ligesom de gældende muligheder for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens regler forbedres.
- Aktiverings- og undervisningstilbuddene til asylansøgere skal styrkes. Der skal generelt sættes fokus på at styrke den enkeltes muligheder for selvforsørgelse, beskæftigelse og uddannelse til gavn for en vellykket tilbagevenden og reintegration i hjemlandet eller integration her i landet.

Mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger

I forlængelse af Rigspolitiets anbefalinger til Embedsmandsudvalget er aftale-parterne enige om, at anvendelsen af de motivationsfremmende foranstaltninger – der i dag skal anvendes generelt over for alle afviste asylansøgere – bør afløses af en mere målrettet anvendelse.

Den mere målrettede anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger skal bygge på følgende principper:

- Der skal ske en klar markering over for den enkelte asylansøger, når denne får et endeligt afslag på asyl, således at det står klart, at den pågældende skal udrejse. Afviser den pågældende at medvirke, skal de motivationsfremmende foranstaltninger i form af administrativ udvisning og kostpengeordningen ligesom i dag finde anvendelse.
- Det skal herudover i højere grad være muligt at vurdere, hvilke foranstaltninger der bedst muligt kan fremme eller tilskynde den enkelte til udrejse. En sådan mere målrettet anvendelse – i stedet for den nuværende generelle og standardiserede brug – af de motivationsfremmende foranstaltninger kan medvirke til at sikre en mere effektiv udsendelse.
- I forhold til de øvrige motivationsfremmende foranstaltninger (overflytning til udrejsecenter, meldepligt og frihedsberøvelse) er der derfor enighed om, at anvendelsen af disse foranstaltninger – der i dag skal anvendes generelt over for alle afviste asylansøgere – bør afløses af en mere målrettet anvendelse, således at det i praksis bliver muligt i højere grad at vurdere, hvilke foranstaltninger der

bedst muligt kan fremme eller tilskynde den enkelte til en frivillig udrejse. Når der træffes beslutning om motivationsfremmende foranstaltninger, skal der tages hensyn til børn.

Styrket rådgivning og økonomisk støtte til tilbagevenden

Aftaleparterne er endvidere enige om, at en mere målrettet anvendelse af de motivationsfremmende foranstaltninger bør suppleres af mulighed for mere konkret at styrke den enkeltes grundlag for en frivillig hjemrejse. Dette kan ske gennem en hurtig og fokuseret rådgivning af den enkelte om mulighederne for hjemrejse og genetablering i hjemlandet, der tilskynder til frivillig hjemrejse.

- Aftaleparterne er i den forbindelse enige om at udvide fristen efter afslag på asyl med op til 15 dage for at medvirke til udrejse og modtage den økonomiske hjælp, der i dag gives efter udlændingelovens regler til afviste asylansøgere, der medvirker til egen udrejse (ca. 3.800 kr. pr. person over 18 år og ca. 1.900 kr. pr. person under 18 år).

Mere målrettet indkvartering af asylansøgere i centersystemet

Med de aftalte initiativer sikres en væsentlig forbedring af vilkårene for asylansøgere. De forbedrede vilkår omfatter bl.a. tilbud om selvstændig bolig, som vil give en stor gruppe af asylansøgere mulighed for at bo uden for et asylcenter.

Aftaleparterne ønsker at sikre, at der kommer ordentlige forhold for de asylansøgere, der fortsat indkvarteres i landets asylcentre. Den foreslåede forbedring af tilbuddene om undervisning og aktivering vil bl.a. tilgodese netop denne gruppe af asylansøgere.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at der skal ske en mere målrettet indkvartering af asylansøgere i centersystemet.

Tilbuddene om udflytning giver mulighed for en bedre og mere hensigtsmæssig anvendelse af de eksisterende asylcentre. I dag fungerer nogle asylcentre både som modtagecenter og som udrejsecenter. Nyankomne asylansøgere indkvarteres således sammen med asylansøgere, som har fået afslag på asyl, og som skal udrejse.

- Nyankomne asylansøgere, der indgiver ansøgning om asyl her i landet, skal så vidt muligt indkvarteres i modtagecentre, der er målrettet denne gruppe af asylansøgere, og hvor denne gruppe asylansøgers behov bedre kan tilgodeses. En del af den samlede bevilling reserveres derfor til dette formål.

I forbindelse med udmøntningen af adgangen til arbejde og udflytning vil regeringen derfor sideløbende arbejde for en mere hensigtsmæssig anvendelse af asylcentre i overensstemmelse med ovenstående. Herved opnås samtidig, at de afviste asylansøgere i videst muligt omfang indkvarteres i asylcentre, hvor deres fokus på hjemrejse og genetablering i hjemlandet bedst muligt kan håndteres og støttes.

Støtte til modtagelse og reintegration i hjemlandet

- Der skal fremover sættes yderligere fokus på fremme af frivillig hjemvenden. Det kan f.eks. være gennem modtage- og reintegrationsprojekter i hjemlandet, der kan knytte sig til den rådgivning, den pågældende modtager her i landet.

Hurtigere behandling af asylsager mindsker perioden med usikkerhed

Aftaleparterne er enige om, at den samlede sagsbehandlingstid på asylområdet skal være så kort som muligt. En kort sagsbehandlingstid understøtter en række hensyn. Det gælder bl.a. hensynet til at give asylansøgerne en hurtig afgørelse, så perioden med usikkerhed om fremtiden mindskes. En hurtig sagsbehandling understøtter også hensynet til en effektiv ressourceanvendelse på indkvarteringsområdet.

- Der afsættes midler til styrkelse af sagsbehandlingen på det samlede asylområde. Midlerne vil alt andet lige kunne bidrage til at halvere den nuværende gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Udlændingestyrelsens realitetsbehandling, Flygtningenævnet og sager om humanitær opholds-tilladelse i løbet af 2013.

Økonomi og opfølgning

Aftalen er en udmøntning af aftalen om finansloven for 2012, hvor der blev afsat en økonomisk ramme på 286 mio. kr. årligt til initiativer til forbedring af asylansøgenes vilkår, herunder udflytning fra asylcentre.

Gennemførelse af aftalen

Gennemførelse af dele af aftalen kræver ændringer af udlændingeloven. Et lovforslag med de nødvendige lovændringer vil blive fremsat med henblik på vedtagelse i foråret 2013.

Udmøntning af andre dele af aftalen vil kunne påbegyndes umiddelbart efter aftalens indgåelse med henblik på gennemførelse hurtigst muligt. Det gælder bl.a. tilvejebringelse af flere selvstændige boliger i tilknytning til asylcentre med henblik på flere børnefamiliers udflytning til disse og nedbringelse af sagsbehandlingstiden.

De forbedrede tilbud om udflytning forudsætter, at der tilvejebringes de fornødne boliger.

Aftalen forventes fuldt gennemført inden for 2 år.

Opfølgning

Aftaleparterne ønsker, at regeringen løbende overvejer og styrker arbejdet med at udsende afviste asylansøgere, således at antallet af afviste asylansøgere i udsendelsesposition markant nedbringes. Aftaleparterne er enige om at følge udviklingen på udsendelsesområdet og gøre status hvert halve år.

Aftaleparterne er ligeledes enige om at følge sagsbehandlingstiderne halv-årligt.

Udviklingen efter udmøntningen af de omhandlede initiativer til forbedring af asylansøgernes vilkår og status på forbrug af den samlede bevilling følges løbende, og aftaleparterne er enige om at mødes 1 år efter aftalens indgåelse og derefter hvert halve år, ligesom det efter en periode på 2 år skal vurderes, om den etablerede ordning fungerer efter hensigten.